

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
în America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

Indemnul ieslelor

„Haidei fraților să mergem
Floricele să culegem . . .“

Vremea este să se vesească celea cerești și să se bucure celea pământești. Căci Dumnezeu, cel mai 'nainte de veci, chipul robului luând și cu asemănarea om făcându-se, ca și noi se naște din maică fără de bărbat, într'o peșteră părăsită, de lângă Viiflaimul Judei, smerindu-se pe sine, ca să ne înalte pe noi și să ne izbăvească din robia celui rău. Firea toată, și cea văzută, și cea nevăzută, saltă și prăznuiește. Scânteie tăria, scapără câmpia. Văzduhul răsună de cântări îngerești, păstorii, cu luciri de lumină în ochi și cu văpăile dragostei în inimi, se cuceresc sfielnici în fața Pruncușorului, ce le zâmbește cu dumnezeiască gingășie și înțelegere, din brațele pururea Fecioarei; Craii dela Răsărit călătoresc de zor înspre meleagurile de vrajă, spre cari îi călăuzește steaua slăvilor senine. Vedeniile prorocilor celor de demult, sunt fapt împlinit: Mântuitorul dorit e pe pământ!

Ochii sufletului nostru încă se odihnesc cu drag asupra nou născutului și, privindu-i făptura plăpândă, ne covârșesc gânduri sfinte.

Mare lucru, înfricoșat de mare lucru este *voința Tatălui*, când fiul său unu-născut părăsește sâmurile părintești și mărirea slăvilor cerești, unde Heruvimii și Serafimii cu toate oștile celor de sus i-se proșternau smerite în față, și fiu al Fecioarei se face, supus durerii și ocării, numai ca să plinească acea voință preasfântă! Intrând în lume — așa spun Scripturile — zice Hristos Domnul: „Jertfă și prinos nu ai voit; însă trup mi-ai făcut; arderi de tot și pentru păcat nu ai voit. Atunci am zis: iată viu (în capul cărții scris este de mine) ca să fac, Dumnezeule, voia ta“. Și mai târziu, în auzul învățăcelilor săi, o se mărturisească ace-

laș lucru: „M'am pogorît din ceriu, nu să fac voia mea, ci voia celui ce m'a trimis pe mine“.

Asta-i era mâncarea și beutura: să facă voia Tatălui. — Șoaptă pornită în chip de taină, dela dumnezeescul Copilaș, că-

tre noi, închinătorii, ne pătrunde, ne copleșește ființa întreagă, smulgându-i mărturisirea bine simțită și limpede: Asta să ne fie și nouă dorul cel mai aprins al inimii, căci într'asta stă toată viața cu adevărat creștină: *Să cunoaștem pe cel Preainalt și să plinim voia lui, oricât de greu ne-ar pica.*

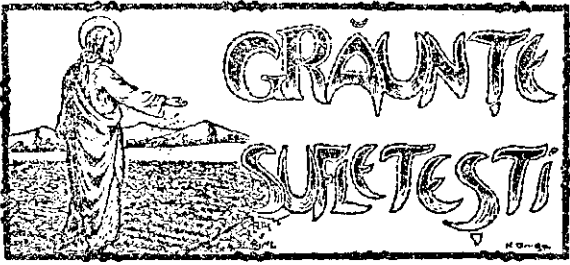
Colindători cu fețe îmbujorate și cu glasuri argintii reînvie vedenii dragi și răscolesc simțeminte noi, curate, limpezi, poate că avute dar uitate. Din

picuratul lin al colindei: „Haideți fraților să mergem, floricele să culegem“ se desprinde ușor, atrăgător, indemnul: Tineri, bătrâni, săraci, bogați, femei, bărbați, — toți, și toate, să ne apropiem de Hristos-Pruncul cu *floarea împăcării cu rânduielile Tatălui* în inimi, ca să i-ne asamănăm; ca să ne îndrăgiască; ca să-l îndrăgim. Ca să vadă din faptele noastre-că-l iubim.

E ger și tu n'ai lemne, cu toate că ai făcut tot ce ți-a stat în putință să nu rămâi la frig; — binecuvântă voia Tatălui ce te pune puțințel la probă. Te-ai măritat și în loc de mângăiere ai parte numai de durere, — închină-te rânduielii Domnului, care toate le știe întoarce spre folosul celor ce-l iubesc într'adevăr. Ai vrea să muncești, să aduni celea de lipsă alor tăi și o boală nemiloasă te țintuiește la pat, — sărută mâna părințească ce apasă vremelnice asupra ta. Alții rîd, se veselesc de vederea fiilor și a fetelor, huzuresc în bine; — tu îți jelești razimul bătrânelor ce putrezește în groapă, îți dăpeni firul vieții cerșind din poartă 'n poartă — amară viață nu-i vorbă, — pentru aceea însă, căutând cu încredere spre Cel de sus, zi sufletului tău: Iar tu suflete al meu, laudă pe Domnul. Și fi liniștit. Va veni un ceas — la Domnul e scris ceasul acela, — când, aruncând o privire *de sus* asupra celor pătimite aicia jos, o să recunoști, mulțumit și fericit, că Domnul bine a făcut ție.

Să mergem, fraților, să mergem și să culegem floarea aceasta dalbă, prin vânt și vreme rea, în zile cu soare și timp noros, cu lacrimi în ochi, întocmai ca atunci când totul ne suride, acoperiți de laude ori încărcăți de hule, cu avântul tinerețelor ori în potruva oboselii bătrânelor. Căci mare burcurie am pricinui printr'asta Pruncului tânăr, ce s'a născut pentru noi „într'un mic sălaș, lâng' acel oraș“ de care amintește colinda Nașterii Sfinte.

Prof. Dumitru Noda.

La ieslea din Viflaim

*Spre Belleem, pe drumuri grele,
Ca într'un răzleț puhoi,
Plecau păstori în cete-cete,
Plecau cu turmele de oi.*

*Un alt păstor mergea din urmă,
Când drumu-i rămânea pustiu,
Ducând pe spate-o oaie albă
Așa ca părul lui albiu.*

*E singuratic pe-a lui cale,
Sărman cioban, trudit moșneag:
Mergând agale, se tot duce,
Ducând în mâini al său toiag.*

*Cu toții au ajuns la iesle...
... El e în urmă, n'a ajuns,
Ci gânditor, adânc gândește
La gândul cela nepătruns.*

*In fine iată-l și pe dânsul!..
Ajuns la grajd, cu foc nespus,
Salută 'ncet pe Noul-Rege,
Apoi el darul și-a depus.*

*Și bucuros de jertfa-i sfântă,
Alt fericit că dânsul nu-i!
Isus din ieslea sa tresare,
Privind cu zimbet barba lui!..*

*Păstorul peste prunc se plecă,
Cuprins într'un ceresc extaz,
Iar pruncu 'ntinde mânușifa
Și-l netezește pe obraz...*

Assisi, Italia

Fr. Gheorghe Frențiu

Apostolul sărbătorii

Tăierea împrejur a Domnului nostru Isus Hristos

Coloseni 2, 8-12.

8. Fraților, vedeți, ca să nu vă amăgească pe voi cineva cu filosofia și cu înșelăciunea deșartă, după obiceiul oamenilor, după stihiiile lumii, iară nu după Hristos;

9. pentru că întru dânsul locuiește toată plinirea dumnezeirii trupește;

10. și sunteți plini întru dânsul, carele este capul a toată căpetenia și puterea;

11. întru carele și sunteți tăiați împrejur cu tăierea împrejur nefăcută de mână, care e desbrăcarea trupului păcatelor cărării, întru tăierea împrejur alui Hristos;

12. îngropați fiind împreună cu el prin botez, întru carele v-ați sculat și voi prin credință cu lucrarea lui Dumnezeu, care l-a sculat pe el din morți.

* * *

8. Sfântul apostol Pavel aici nu vorbește împotriva științei adevărate, care nu poate să fie în contradicție cu religiunea, ci împotriva filosofiei și peste tot a științei care este «înșelăciune deșartă» și pe care o numește la Timoteiu 6, 20: «cunoștința cea cu nume mincinos». Dacă ceice răpesc averile și oamenii se numesc jefuitori și hoți, cu atât mai ales se pot numi jefuitori și hoți aceia cari ne răpesc credința cea adevărată, darul, virtuțile și sufletele, dupăcum ni-se spune și la sf.

evangelist Ioan: «Toți câți au venit mai înainte de mine, furi sunt și tâlhari: ci nu i-au ascultat pe dânsii oile» (10, 8).

Sf. Pavel vorbește aici împotriva filosofiei care nu este descoperită și însuflețită de Dumnezeu, nu este dela Hristos, nici nu învață pe Hristos, ci dimpotrivă li înștrăinează pe oameni dela dânsul. Această filosofie este născocită și învățată de oameni deșerti și supuși rătăcirii, și vrea să arete și să tâlmăcească, cum s'a făcut și se chivernisește lumea.

9. Nu vă alipiți de filosofia împreună cu înșelăciunea deșartă, ci de Hristos, întru carele locuiește înțelepciunea și știința dumnezească. Pentru că el este singurul care a putut să zică despre sine: «Eu sunt calea, adevărul și viața (Ioan 14, 6). Nu dați deci voie nimănui, să vă abată dela învățătura lui.

10. Hristos locuiește întru voi cu «plinirea dumnezeirii» sale, umplându-vă de credință, de nădejde și de dragoste, și de toate virtuțile și darurile. — Sub «căpetenia și puterea» aici se înțeleg ingerii, despre cari niște etici din veacurile întâi ale creștinismului, așa numiți gnostici, spuneau că ar fi dumnezei. — Așadară apostolul ne îndeamnă aici, să nu ne alipim de ingeri, ci de Hristos, carele este nu numai capul tuturor ingerilor, ci și al nostru, și noi suntem mădularele lui.

11. Aici sf. apostol Pavel face mare deosebire între tăierea împrejur rânduită de Moise, și între tăierea împrejur a inimii, pe care a rânduit-o Domnul nostru Isus Hristos. Iată înțelesul acestui stih: «Voi, o creștini Coloseni, sunteți tăiați împrejur, nu cu tăiere împrejur evrească, făcută de mâini omenești și care stă în tăierea unei bucăți de piele din jurul trupului bărbătesc, — ci sunteți tăierea împrejur a lui Hristos, care nu taie din trup numai o anumită părțică, ci taie din suflet toate păcatele. Dacă veți întreba: Când și cum am fost noi tăiați împrejur de Hristos? voiu răspunde: prin sf. botez. Căci prin cufundarea în apă voi v-ați înmormântat și spălat păcatele voastre, și prin urmare v-ați scăpat de ele. — Că în ce chip Hristos s'a înmormântat, ca a treia zi să învieze din mormânt întru mărire spre viață nouă, așa și noi ne afundăm în apă, nu pentru ca să rămânem într'însa, (că nu este de ajuns, ca noi numai să murim păcatului), ci pentruca renăscuți fiind într'însa prin puterea sfântului Spirit, să înviem spre viață nouă. De aceea se și numește botezul «baia nașterii de a doua și a învierii Spiritului Sfânt» (Tit. 3, 5).

În stihul acesta sf. Pavel vrea să-i păzească pe Coloseni de ereticii gnostici, cari cereau dela învățăceii lor, să se taie împrejur trupește.

12. Întru Hristos ați înviat spre viață nouă, spre năravuri nouă, spre spirit nou pe care l-ați primit prin botez. Aceeaș lucrare și putere a lui Dumnezeu, care a sculat pe Hristos din morți, aceeaș lucrare și putere v'a sculat și pe voi din moartea păcatului, spre viața darului, așa că este adevărat că voi în botez «v-ați sculat împreună» cu Hristos, dupăcum ni-se spune și în epistola către Efeseni 1, 19.

* * *

Mulți dintre învățații moderni se leagă de cuvintele sf. Pavel: «vedeți să nu vă amăgească pe voi cineva cu filosofia», și vreau să dovedească, cum că nu numai sf. Pavel, ci întreagă biserica creștină, este cea mai mare dușmană a științei.

Acești învățați se află însă în cea mai mare rătăcire. Dacă odată recunoaștem că lumea aceasta nu s'a făcut numai din întâmplare, ci că a trebuit s'o facă cineva, iar acest cineva se numește Dumnezeu, — nu mai poate fi contradicție între biserică și știință. Pentru că ce face știința? Ea caută să cunoască natura și să cunoască mai apoi și pe celce a făcut-o și o cârmuește.

Cum poate fi însă dușmănie între religie, care caută să cunoască pe Dumnezeu, și între știință, care caută să cunoască faptele lui Dumnezeu?

Iară biserica a și dovedit cu prisosință, că nu numai nu este dușmană a științei, ci, dimpotrivă, cea mai mare prietină a ei. Încă dela început a înviorat adevărată știința păgânească prin spiritul evangheliei. A scăpat știința Grecilor și a Romanilor de prăpăd, păstrându-o prin mănăstiri. Cine a deschis oare cele dintâi școli, cine cele dintâi universități? Cine a dat mână de ajutor învățaților în evul mediu? Cine a părtinit artele? — Biserica și Papii, și aceasta au făcut-o până bine de curând, până prin veacul al optsprezecelea, când știința a început a se desvolta ea singură, a început a sbura de capul ei, fără sprijinul religiei.

Că între religie și între știință nu poate fi contradicție, o dovedește și împrejurarea că cei mai mari învățați ai lumii nu numai că au crezut în Dumnezeu, dar au fost chiar creștini adevărați. Astfel fizicianii: Volta, Ampère, Faraday; matematicienii: Gauss, Cauchy, Leverriere, Hermite; naturalistii și geologii: Cuvier, Beaumont, Liebig, Ioan B. Andreiu Dumas, Chevreul, și cel mai mare om de știință și binefăcător al omenimei, Pasteur.

Dacă acești mari învățați ai lumii au putut fi creștini, dacă ei n'au aflat contradicție între religie și știință, — să nu ascultăm de acei învățați mărunți, cari se laudă că ei multe cadavre au tăiat dar de suflet într'însele n'au dat. Unii ca aceștia vor avea ei păr mare și ochelari frumoși, vor fi poate chiar cheli de cetitul cel mult, dar minte au cât se poate de puțnă. Să ne ferim de ei ca dracul de tămâie și să le batem urma cu spinii!

Iuliu Maior.

Colinda albinelor

În multe părți, oamenii cred, că în noaptea Crăciunului, albinele cântă o minunată colindă, despre nașterea Mântuitorului. Mai cred și aceea, că albinele nu înghimpă cu acul lor decât pe oamenii desfrânați și pe femeile pierdute.

Se spune, că patria albinelor este raial și că albinele ar fi făcute din lacrimile Maicii Domnului. De aceea e așa de mieroasă, dar în aceeași vreme e și dureroasă colinda lor.

Crăciunul săracilor la Blaj

Ca în toți anii la sărbătorile Nașterii Domnului, Reuniunea Femeilor Române din orașul nostru s'a gândit și de aziada, din bună vreme, să întindă ajutorul său creștinesc aceluia, față de cari soarta se arată neîndurătoare și mizeră. În scopul acesta a împărțit o sumă de 20,000 Lei, în felul următor: 1. Mai multe văduve sărace au primit 5500 Lei; 2. Școlarii săraci 12500 Lei; 3. O biată învățătoare, ajunsă în lipsă cruntă cu cinci copii mărunți, 2000 Lei.

Din suma de 12,500 Lei au primit: Elevii lipsiți de mijloace dela Liceul de băieți 2000 Lei; o copilă dela Liceul de fete 1000 Lei; Școala Normală de fete 2000 Lei; Școala primară de stat 3000 Lei; Școala Normală de băieți 1500 Lei; fetitele dela Școala de aplicație 1000 Lei; ucenicii de meserii 2000 Lei.

Suma de 20,000 Lei, care s'a împărțit în total, s'a adunat: din colecția 14,674 Lei, la cari Reuniunea a adăos din fondurile sale 5326 Lei.

Marea sărbătoare a Preafericitului Părinte dela Roma

— In ziua de 20 Decembrie s'au împlinit 50 de ani de când sfântul Părinte a slujit întâia sfântă liturghie —

In ziua de 20 Decembrie a anului 1929 s'au împlinit 50 de ani, de când Preafericitul Părinte dela Roma, Papa Piu XI, a slujit cea dintâi sfântă liturghie în biserica sfântului Carol din Roma. Lumea întreagă, dela Polul nordic și până la Polul sudic, dă în ziua aceasta mulțumită bunului Dumnezeu, că pe urmașul de astăzi al sfântului Petru l-a învrednicit ca să-și poată sărbători liturghia de aur. Iar sfântul Părinte în ziua aceasta va sluji în biserica sfântului Petru, deasupra osemintelor celui dintâiu Papă care a fost sfântul Petru, liturghia sa a 18,256-a, în care se va ruga pentru cei aproape 400 de milioane de credincioși ai săi precum și pentru cele peste 1000 de milioane de suflete cari nu sunt din turma aceasta, dar cari până la sfârșitul lumii vor fi cu toții „o turmă și un păstor“.

Mare este sărbătoarea aceasta, mare, nespus de mare, iar sfântul Părinte s'a îngrijit ca în acest an toți credincioșii săi să se împărtășească de toate harurile cerești. Mare e sărbătoarea aceasta și pentru că sfântul Părinte arată lumii întregi, cât de mult prețuiește el marele dar al preoției.

Și într'adevăr, cel mai mare har, la care poate să ajungă un om muritor în viață, cea mai înaltă treaptă, vrednicia cea mai scumpă, mai înaltă chiar și decât a îngerilor, este fără îndoială sfânta taină a preoției!

Prin sfântul botez devenim fiii lui Dumnezeu — preotul a primit puterea de a declara și face pe sute de inși fiii lui Dumnezeu. Prin sfânta pocăință sau spovedanie ne curățim de păcate și din fii răsvârați ai lui Dumnezeu devenim iarăși fii ascultători ai lui — preotul are marea putere ca, prin cuvintele: „te iert și te desleg de toate păcatele tale“, să ne deschidă din nou sânul dulce al Tatălui nostru celui din ceruri. Prin taina tainelor, care este sfânta Cuminecătură, Domnul nostru Isus

Hristos ni-se dă mâncare nouă păcătoșilor și astfel ne face într-o câțiva așazicând părtași ai dumnezeirii sale — Cui i-s'a dat însă puterea de a chema pe Hristos pe altarele noastre și de a ni-l da de mâncare, dacă nu preotului, care rostește cuvintele: „Luați măncați“ și „Beți dintru acesta toți“? Și după ce preotul ne-a fost cel mai bun tovarăș, începând dela naștere și până la căderea în păcat, tot lui i-s'a dat și puterea de a ne unge cu uleiul tăriei și al mângâierii și atunci, când părăsim lumea aceasta, dându-ne sfânta taină a ungerii de de urmă și cetindu-ne rugăciunile dela eșirea sufletului. Iar, după ce ne-a uitat lumea întreagă: părinți, soți, copii, frați, nepoți și prietini, tot preotul este acela care prin câte o sfântă liturghie încearcă să ne ușureze chinurile din purgator sau locul curățitor și să ne scoată cât mai iute de acolo.

Atât de mare fiind puterea și vrednicia preotului, nu e mirare că sfântul Părinte dela Roma își sărbătorește cu atâta sfîntenie jubileul de 50 de ani de preoție, împărtășindu-ne pe toți din harurile acestei mari zile.

In ziua de 20 Decembrie lumea nu-l sărbătorește pe Papa, sub a cărui cărmuire de Dumnezeu binecuvântată s'au întors cei mai mulți păgâni la religia creștină; sub a cărui domnie misionarii s'au întrecut unii pe alții într-o boteza cât mai mulți păgâni, pentru care împrejurare Piu XI se numește *Papa misionarilor*. Nu-l sărbătorește pe Papa, care a rugat pe toți mireni să lucre, adică să acționeze, împreună cu preoții întru mântuirea sufletelor, pentru care pricină lumea s'a obișnuit a-l numi *Papa acțiunii catolice*. Nu-l sărbătorește pe marele Papă, care a făcut împăcarea cu regatul Italiei și astfel și-a câștigat și pe hârtie neatârănarea de orice putere lumească, întemeind statul cel mai mic și cu toate acestea cel mai puternic al lumii, pentru care cauză lumea îl numește *Papa*

neatârnat și liber. Nu, ci în ziua de 20 Decembrie lumea întreagă îl sărbătorește pe preotul *Achille Ratti*, care înainte cu 50 de ani a primit marele dar al preoției.

Când din sufletele celor 400 milioane de credincioși se va ridica rugăciunea cea mai fierbinte către Domnul Atotîntător; când credincioși din toate părțile lumii se vor imbulzi să asculte a optsprezecea mie liturghie slujită de cel mai mare preot al lumii; când sfântul Părinte va pomeni pe toți credincioșii săi și pe toate popoarele în legătură de credință cu el, — va pomeni abunșeamă și pe cele aproape 2 milioane de suflete românești din această țară și se va ruga zicând: „*Pentru mântuirea, cercetarea, iertarea de păcate a servilor lui Dumnezeu, Românii uniți cu biserica Romei celei vechi*“.

Sfinte Părinte, suntem puțini Românii credincioși Ție. Suntem abia a opta parte din întreg neamul românesc. Inșă puțini și săraci cum suntem, ne alipim cu tot sufletul de Ține pentru că înaintașilor Țai avem de a le mulțăm că neamul acesta este încă românesc, că nu s'a ruternizat, rusificat, sărbizat și grecizat înaintașii Țai ne-au arătat că suntem de două ori Romani, prin naștere și credință!

Chiar de aceea, în marea zi de 20 Decembrie, noi Românii uniți nu vom face alta decât vom ceta din Mineiul bisericii răsăritene următoarele trei rugăciuni: 1. *Lauda dela 20 Iunie „Romei celei mai mari decât alte cetăți tu ai fost întâi episcop, și mărire și laudă și bisericii întărire, Petre, și porțile iadului nu o vor birui pe ea cu adevărat, precum Hristos mai înainte a zis“*. 2. *Icosul dela Canon, cântarea a șasea din 2 Ianuarie (Pomenirea celui dintre sfinți părintelui nostru Silivestru, papa Romei): „Îmbogățindu-te cu scaunul verhoanicului (corifeului) apostolilor, te-ai arătat slujitor lui Dumnezeu prealuminaț“*. 3. *Cântarea a șasa dela canonul mănecatului din 18 Februarie (sfântul părintele nostru Leon papa dela Roma): „Cel de acum următorul cinstiului Petru, și îmbogățit cu scaunul cel mai de sus al aceluia, carele având răvnă fierbinte, cu îndrumare dumnezească alcătuește carte, carea risipește*

Foița „UNIRII POPORULUI“

Moș-Crăciun și Craii

Câteva părți dintr-o piesă teatrală de Crăciun

De Iuliu Birou

Moș-Crăciun:

— Io-s vestitul moș-Crăciun
Care am venit acum,
Nu numai să dăruiesc,
Că să vă și povestesc.
Eu știu povesti frumoș,
Despre Steaua lui Hristos;
Despre Mesia, anume,
Despre Hrist, că vine 'n lume,
Din Fecioară să se nască,
Lumea să o mântuască,
De 'nșelarea diavolească,
De greșeala strămoșască.
Astăzi povestesc.
Mâna dăruiesc.
Deci, vă rog a măuzi,
Că încep a povesti: ...
— Steaua lui Hristos răsare,
Și ne-arată taină mare;
Steaua de sus strălucște,
Naștere de Domn vestește;
Steaua de sus cu-a sa vază,
Pre trei Magi îi luminează;

Cătră ei, pre rând grădește,
Și pre Mesia vestește: (Iese).

Steaua:

— Magi prea luminați,
Bine vă 'nsemnați!
— Eu sunt Steaua cea vestită,
De Valham profetită:
Când pe ceriu m'oiu arăta,
Se va naște Mesia,
In cetatea lui David,
Cum a fost El profetit.
După mine, să urmați,
Magi, pre Mesia s'afliți!

Baltazar:

— O, tu, Steauă minunată!
Sfatul tău, urmăm îndată.
Noi, de mult am așteptat
Pre cerescul Împărat!

Melchior:

— Iată, ne gătim de drum,
Și te vom urma acum;
Să aflăm pre Cel dorit
Pre Mesia profetit.

Gașpar:

— Lui voim să ne'nchinăm,
Scumpe daruri noi să-l dăm;
Și să-i mulțămim ferbinte,
Că de noi și-aduce-aminte.

Moș-Crăciun:

— Magii, când au auzit
Glasul Stelei, ce-a vestit,

Fiecare a pornit,
Și 'ntr'un loc s'au întâlnit.
De aci, ei am plecat,
Spre Apusul depărtat.
Steaua i-a călăzuit,
Pân' la locul profetit.
Străbătut-au multe țări;
Au trecut munți, văi și mări;
Multe întrebări făcând,
Pre 'mpăratul nou căutând.
Lui Hristos să i-se 'nchine,
Că El, dela Tatăl vine,
Ei pre Dănsul să-l mărească
Și cu daruri să-l cinstească!

Corul:

— Steaua profetită,
Iată-i răsărită!
Ea, cu a sa rază,
Trei Magi luminează;
Pe rând le vestește,
Când așa grădește:
— Vergura Maria
Naște pre Mesia,
In oraș vestit,
Villem numit.
După min' urmați,
Lui să vă 'nchinați.

Corul:

— Steaua se gădește,
Spre Apus pornește;

frământătura și amestecarea eresurilor celor turburătoare".

Sfinte Părinte, toată lumea îți duce în ziua aceea daruri. Noi suntem săraci și măcăjiți și nu-ți putem dărui altceva decât făgăduința, că ne vom ruga lui Dumnezeu, ca și frații noștri iubiți și încă neuniți cu biserica Romei, să se convingă, cetind rugăciunile acestea din Mineiele lor, că singura biserică adevărată, este cea condusă de Tine, că aceea a și fost biserica cu adevărat strămoșească a neamului nostru și că aceea va trebui să fie, odată și odată, biserica întreg neamului românesc. Acesta este darul pe care Ți-l dăm și Ți-l trimitem noi fiii tăi, cari nu încetăm a ne ruga: „*Intâi pomenește Doamne pe Preafericit Părintele nostru Papa Piu XI., pe care-l dăruiește sfintelor tale biserici, în pace, întreg, onorat, sântos, întru zile îndelungate, drept îndreptând cuvântul adevăratului tău.*”

Părintele IULIU

Misiuni sfinte la Bobota

Fruntașa comună Bobota din Sălaj, care și-a sărbătorit, nu de mult, cu atâta măreție sfântirea de biserică, de curând a avut iarăși zile pline de mângâiere sufletească.

În 8 și 9 Decembrie, la împlinirea alor 50 de ani, de preoție ai preafericitului Părinte Papa Piu al XI, comuna Bobota a avut marea bucurie a Misiunilor Sfinte.

Pentruca aceste zile să fie iarăși mărețe și pline de mângâieri sufleteste, Preacucernicul și vrednicul Părinte protopop *Valentin Coposu*, încă din ziua de Sf. Nicolă, a arătat pe larg, însemnătatea sfintelor Misiuni și a jubileului papal, îndemnând pe credincioși să guste mântuitoarele lor roade sufleteste.

Și, cu drept cuvânt, cuvintele inimosului Părinte au prins rădăcini adânci, încât în cele două zile ale misiunilor, marea noastră biserică a fost plină de credincioși cucernici.

Iar ca bucuria să fie deplină, Prezonorații *Valentin Sima* din Curitau, *Vasile Pop* din Sighetul-Silvaniei și *Aurel Popu* din Giorocuta, aducându-și aminte de cuvintele

Mântuitorului: „Mergând învățați toate popoarele”, și-au luat crucea și au venit între credincioșii adunați în numele Domnului, să-i învețe și să-i împărtășească de harurile cerescului Păstor. Și mai mare a fost bucuria Părintelui Protop. Valentin Coposu, care a văzut cu ochii, și acum ca și altădată, că munca sa dă roade inelșugate și că turma sa este o turmă sănătoasă, binecrescută și binecuvântată de Domnul.

Sub lumina roșietică a policandrelor în fața catapuzmei din sfântul lăcaș, plutia o adâncă mulțumire și evlavie, stărnite de predicile semănătorilor cuvântului dumnezeesc și de troparele mângâietoarelor noastre cântări sfinte.

Două picături de lacrimi fericite argintau fața bunului nostru paroh, când vedea pe mic pe mare, că se apropie cu pași domoli de Sf. Cuminecătură. Astfel s'au apropiat de sfânta masă un număr de peste 500 de credincioși, în frunte cu familia Părintelui și cu învățătorii Augustin Buhoiu, cu Dna. și Dș. Genica Mureșan, cari, ca luminători ai comunei, au dat și aici exemplul cel mai înălțător.

O înveselitoare primenire sufletească domnește încă și astăzi, și va domni multă vreme în comuna noastră Bobota, pe urma înălțătoarelor misiuni sfinte din zilele de 8—9 Decembrie!

Correspondent

Zece milioane pentru copiii cefe-riștilor. Directorul general al C. F. R-ului, dl Stan Vidrighin, a aprobat suma de zece milioane lei, care se va împărți între copiii cefe-riștilor în seara de Crăciun, pe cum urmează: Lei 1 milion 350 mii se vor da copiilor cefe-riștilor din București, 3 milioane pentru copiii lucrătorilor din ateliere și 5 milioane 650 mii, pentru copiii celorlalți cefe-riști. Din banii aceștia se vor cumpăra albituri, îmbrăcăminte și încălțăminte tuturor acestor copii. Afară de aceasta s'au mai votat 10 milioane lei pentru vindecarea copiilor bolnavi ai cefe-riștilor, ceea ce se va face la vară la Techirgiol.

Glas creștinesc din comuna Feisa județul Târnava-Mică

Dau știre tuturor fraților mei plugari, iubitori de învățătură, că gazeta „Unirea Poporului” este cea mai bună și cea mai plăcută foaie pentru săteni din țara noastră. Această gazetă nu numai că îți spune știrile din țară și din străinătate, dar te învață multe lucruri bune, de mare folos în viață. Dar mai vârtos e bună această gazetă, pentru că îți tâlmăcește tainele credinței și învățăturile sfintei noastre biserici greco-catolice.

Această gazetă te învață poruncile Domnului. Și te luminează cum să-ți păstrezi curățenia sufletului.

Eu, Fraților, primesc această gazetă începând din anul 1919, adică de 10 ani trecuți, și voiu primi-o până mi-a ajutat Dumnezeu să trăiesc și să pot ceti. Că pentru mine a fost ca un învățător și ca un preot. De când am primit această foaie, la început foarte greu mă înțelegeam cu ea, dar cetindu-o, cu ajutorul lui Dumnezeu, mi-s'a luminat mintea și mi-s'a întărit voința, de cunosc poruncile Domnului și știu iubi biserica și învățăturile ei. Știu să-mi iubesc țara și neamul meu românesc.

Fericit e omul care primește această gazetă și ascultă sfaturile ei.

Sub îndemnul din foaie și ale preotului nostru, mai mulți locuitori din comuna noastră — Feisa, am făcut anii trecuți un fel de societate pentru îgonirea dintre noi a sudalmelor și injurăturilor, cum ar fi bine să facă și alți creștini temători de Dumnezeu.

Ne-am legat atunci să nu mai supărăm pe Preamilostivul Dumnezeu, nici pe aleșii săi, cu injurătură și cu nesocotite vorbe. Să nu

Magii ascultară,
După ea plecară,
Fre Christ să găsească
Și să-l dăruască!

Să mai auzim ceva și de pela Isgariul

— Pentrucă-i bine să știe frații unii de alții —

de prof. DUMITRU NEDA.

3

„Tatinoi”.

N'am întrebat pe nime, de ce-i zice lumea așa unui hâtru bun de glume, — *Ion Marcu* de nume bun. Poate să se fi împiedecat cu limba la „Tatăl nostru” pe când era de-o șchioapă și atâta a fost destul ca să-și scoată o porclă ce-i numai a lui în mult cuprins de lume și de țară. Poate c'o fi altul tălcul acestui nume — treaba lui.

Aici vine pomenit dintr'altă pricină.

Și anume e cel dintâiu soldat decorat de unguri în războiul mondial. Cade adică 'n prinsoare muscălească în cele dintâiu lupte și-i pus la drum, spre lagărele de prizonieri el și încă vre-o 280, cale lungă să le ajungă, între balonete dușmane. Drumurile grele, măn-care ca vai de ea, bani ca 'n palmă, — se cam îngroșase gluma. Să mai meargă înainte, îl lua cu flori; să fugă înapoi îl trecea răcori. Ajunși la un popas oarecare (par'căi zice Sana), obo-

știți și flămânzi, își face socoata: Tot atâta! C'o moarte ș'asa mi-s dator! Intr'un moment binevenit muscalul de lângă el e trântit la pământ, arma-i e 'n mâinile lui Tatinoi. Pilda prinde: cât ai bate 'n palme escorta-l desarmată și — visacoz pe căi lăturalnice la pozițiile ocupate de regimentul lui Tatinoi, cu Ruși cu tot!

Strigăte de ural țigarete, beutură și bani dela ofițeri, străngeri de mână dela ghinărari și o medalie de argint pe piept, la Seghedin, pe-o „masă” lungă și 'naltă, de unde privea Tatinoi, românul isgărean, la „cătănășagul” ce „mărșăluia” în semn de cinste în fața lui...¹⁾

După viforniță, — ceriu senin.

Isgărenilor le-a fost dat să mai guste odată „bunătatea” sârbească, de care li-se strepeziseră dinții înaintașilor, ce-și dorm somnul de veci, sub glia celor două podișe, de-o parte și de alta a satului mai nou. (De oasele câte-unui străbun din vremi uitate, rar de se mai poticnește hârlețul, pe vatra roditoare a Șeliștei). În vâlmășagul răsturnărilor prilejite de sfârșitul părjolului celui mare, s'arată și Sârbii, buni să pescuie 'n tulbure și cad ca un blăstăm pe capul oamenilor ăstora câtă-va vreme. Se duc însă nu peste mult ca visul rău,

¹⁾ Tatinoi, după ce a făcut războiul până în capăt, s'a reîntors teafăr, la coarnele plugului. Alți Isgăreni însă — douăzeci și cinci la număr — potrezesc, Dumnezeu știe în ce colțuri de lume, cu cruce, ori fără cruce la cap!

dar se duc — cu vituțele Isgărenilor. Au trebuit rugăminți, ploconeli, mitueli, ca să poată fi scoasă prada din ghiara eretelui, hăt departe în împrejurimile Bocșei!

Trecute și acele zile de întunec și nesiguranță, s'au înseninat iarăși frunțile, s'au încălzit inimile, s'au deslegat limbile, s'au pus la trudă brațele. Cu reforma agrară s'au pus în tălpi mare parte din Isgăreni. Coperișele roșii de sălașe noi, ce se ridică tot mai dese, măricele, curățele, grăiesc îndestul trecătorului priceput. Când dă Dumnezeu ani buni se umple și hambarele și șerparele. Hora din vale e mai săltăreață, lumea mai vorbăreață. Câte unul, mai hangoș, strigă să-l audă lume multă:

Facu-mi voia când și când,

Nu pot umbra tot plângând...

Au plâns destul, veacuri destule, părinții de părinți. Strănepoții de strănepoți, apucând zilele pe cari le-a sorocit Domnul să fie zile de veselie și bucurie, aducă-și aminte de suferințele celor cari nu mai sunt, cinstească-le pomenirea, mulțămiască Celui de sus și — veselească-se cinstit, creștinește, de câte ori vin zile de prasnici și veselie.

Dup'aceea: hârnicie și credință viel

Și se poate spune că la poporenii aceștia se și află amândouă, atât la bărbați cât și la femei. Vara-iarnă is cu mâinile la lucru, acasă și la câmp. Infruntarea cântecului:

Bine-l stă mândrii gătată

Cu bainele dela șatră,

supărăm pe Preasfânta Maică Fecioară, care este mai înaltă decât cerurile, mai curată decât strălucirile soarelui, mai cinstită decât Heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât Serafimit.

Ne-am socotit, ce păcat greu și lucru înfricoșat este a înjura pe Maica Domnului, care se roagă lui Dumnezeu pentru noi pururea!

În numita societate am intrat și eu, care, ca și alții, înjuram de celea sfinte, supărând pe Dumnezeu și Sfinții lui. Și, mulțămesc Tatălui din ceriu, că de pe buzele mele, de atunci sudămi și înjurături nu mai iasă, ceea ce mărturisesc cu toată umilința și rog pe Tatăl luminilor, să fie milostiv față de robul său, ferindu-mă de toate smintelele și de aici înainte. Nu a fost a mă lăuda cu darul lui Dumnezeu, ci pildă am voit a mă aduce, că prin voință tare oricine se poate birui pe sine și slăbăciunile sale, stăpân făcându-se, prin darul lui Dumnezeu, pe buzele și pe gura sa.

Am băgat încă de seamă, că omul nesuditor e mai răbdător, mai liniștit în toate lucrurile lui, mai nechizmos.

Iar după această mărturisire a mea, gândul îmi este să vă întreb și pe voi, fraților pentru ce este lipsă să blăstămăm pe acel Dumnezeu bun și puternic, milostiv și de oameni iubitor, care răsare soarele și îl apune; pe acela, care trimite ploile pe pământ ca să rodească țarinile și să ne hrănească! De ce să înjurăm pe acel Dumnezeu, care a despărțit Marea Roșie, de-a trecut Moise cu poporul său nevătămat; de ce să înjurăm pe acela, care la rugăciunea lui Iile a despuiat ceriul și a dat adăpare pământului. De ce să înjurăm pe acel Isus, care numai cu cuvântul a făcut de s'a liniștit marea și valurile ei. Și care iarăși numai cu cuvântul a înviat pe tinărul din Naim.

Vedeți, fraților, ca minuni a făcut Dumnezeu și noi, cari suntem o nimica înaintea lui, cu ce îndrăzneală cutezăm a ne deschide gura ca să-l blăstămăm și să-l înjurăm? Pe Dumnezeu, cu adevărat, trebuie numai să-l iubim și să-l cinstim, iar nu să-l supărăm cu netrebnicele noastre buze. Că așa zice Domnul:

„Cel ce are poruncile mele și le păzește acela este care mă iubește. Și cel ce mă iubește, iubit va fi de Tatăl meu, și eu îl voi iubi și mă voi arăta lui”. (Ioan, 14, 21).

Acestea toate să fie spre mărirea și lauda lui Dumnezeu!

Chirion Oanța lui Nicolae
din comuna Feisa.

Fetele plecate la oraș, și îngrijirea lor

Dela o vreme pleacă dela sat la oraș tot mai multă lume. Se pare că pricina acestei emigrări este îngreuierea traiului și dorul după un câștig mai ușor. Lumea dela sat a prins și ea gust de viața mai plăcută din oraș. Se îndeamnă unii dela alții la părăsirea satului, iar după ce au venit la oraș se împart în două părți: deoparte cei cari au fost și rămân cumiști, iar de altă parte cei ce cad jertfă ispitelor orașenești.

Printre jertfe sunt și multe fete de ele mai ales ne vom ocupa în acest articol.

Voind să le fim acestor fete; de ajutor, trebuie să începem dela ceasul plecării de acasă. Înainte de a pleca *conducătorii satelor*, preotul, învățătorul, primarul să le dea sfaturi, de ex. preotul într'o predică, învățătorul la școală, primarul în momente potrivite. Întâia datorie de a da sfaturi bune este de bună seamă a părinților, cari vor pune la inima copiilor lor purtarea cinstită și cumioțenia. Sosind la oraș al doilea *sfat bun* ar trebui să-l afle la Biroul de plasare, care n'ar trebui să fie numai oficial și rece, primind oferta de muncă și căutându-i un stăpân. Biroul ar trebui să fie un îndrumător, ceea ce s-ar putea ajunge, dacă l-ar sfătui sau chiar l-ar conduce o grupare de femei culte, binevoitoare și creștine. Aceste femei ar fi *organismul social* care ar avea autoritate în toate operațiile și intervențiile sale. Fiește biroul ar

fi condus de o femeie de bună condiție și dragoste de popor.

N-ar trece mult timp, fetele îndrumate de câte un astfel de birou s'ar simți atrase spre locul primei binelaceri și așa s'ar face legături neîntrerupte între doamnele dela conducerea biroului și fetele venite la oraș.

Existând atunci organul de îngrijire, el nu s'ar mulțumi numai cu mijlocirea de serviciu ci s'ar ocupa de toată viața pe care o duc protejatele la stăpân în ateliere, în fabrici ș. a.

Înainte de toate ar fi nevoie ca datoriile între stăpân să fie bine lămurite și unora și altora: un regulament de drept și moral li s'ar da fetelor și o călăuză, un apel stăruitor s'ar face către stăpân, ca astfel viața din postul cel nou să fie ordonată și demnă. Însă fetele se mută dela stăpân la stăpân. Acum idealul ar fi ca între timp, până la găsierea unui stăpân nou, ele străine cu totul de oraș să poată fi adăpostite într'un *cămin* estin bine condus. Căminul s'ar putea realiza dacă societatea de doamne mai sus pomenite ar mișca toate pietrele ca să-l facă și să-l întreție. Printre mijloacele de întreținere ar putea fi contribuțiunile din partea clientelor și patroanelor ajutate. Un astfel de cămin ar fi locul de ocrotire.

Toate persoanele pomenite până aici, ar avea un interes creștinesc și național ca fetele protejate să fie îngrijite din toate punctele de vedere, dar mai ales din punct de vedere igienic. Vizita medicală, baia populară, eventuala iernare etc.

Din punct de vedere *moral* este foarte mult de făcut. În Clujul nostru de azi ulițărnicia este o boală grea. Priviți Duminecile ulițele, parcurile, băncile și aleele, parcurile și vă veți convinge, câte rele nu se nasc din aceasta hoinăreală Dumineca. Ea trebuie reglementată. Ca mijloace de combatere sunt potrivite: *Biserica*. Priviți în Dumineci și sărbători bisericile și vedeți că fetele numite mai sus lipsesc. Însă este și în interesul stăpânilor ea ele

pe Isgărene sunt semne, că acuși n'o să le mai atingă. Înfloriturile făcute de mâinile lor is mândrețe, nu altceva. Războiul și furca is în mare cinste și în seri târzii de iarnă, sfărâțul fusului nu odată se pierde în tremuratu ușor al glasului:

Du-te badeo și te culcă,
Nu-mi ținea umbră la furcă...

Și pân' să scadă caietul, nu prea 'nceată cântecul, cu revărsarea lui domolă, duioasă, potolitoare de patimi, alinătoare de suferințe, destăinuitoare de visuri și dorințe. Din suflet pățit a ieșit doar' spovada:

Până-i lumea n'ași cânta,
Să nu-mi plângă inima...

Iar inimi ce plâng sunt pretutindenea, — sunt și la Isgariu — și cântece așisderea. Și când le-auzi, nu le mai uși!

Așa-i satul acesta de plugari dornici de bine: o așezare românească cu un trecut plin de umilințe și de lacrimi, bogat totuși în svăcniri de lumină și de căldură, cuprinzând multă-multă dragoste și pușină ură. — Dovadă grăitoare:

De vre-o câteva zeci de ani, satului curat românesc pân'atunci i-s'a mai adăugat un număr însemnat de Unguri coloniști. Stăpânirea ungurească, încrezută în slujbași șvabi, slovaci, jldovi și alți lăpădași de lege, ne aducem prea bine aminte cum s'a purtat cu noi. Și nu-l lipsă să se spună că Isgărenii n'au fost cruțați.

Cine nu cunoaște firea blândă și iertătoare a oamenilor ăstora ar crede că acuma și ei vor da împrumutul înapoi, cui l-se cade, și cui nu l-se cade...

Dar nu-l așa.

Românii din Isgariu trăiesc în bună frăție cu Ungurii; se ajută împrumutat și-și dau binețe ca cetățenii înfrățiți ai aceluiasi stat. Mai degrabă se încăerau pe vremea ungurească. Atunci pușine petreceri ungurești treceau, fără ca măciucile românești să nu fie isbit în capete șanțose, de fudul fără lăcat la gură...

Acum, — așa zic Isgărenii, — cele rele să se spele, cele bune să s'adune. Și zicem și noi că așa-l bine și Dumnezeu să le ajute la toți! La Români și la Unguri.

O licărire de lumină în ceasuri
de întunerec.

Vara anului 1926. cu ploile ei necurmate, a rămas de pomână. Și pentru Isgariu, îndeosebi, e de neuitat ziua de 16 Iulie a anului acela. Părea că s'au rupt zăgăzurile cerului, nu altceva, așa se vărsa de sus potopul de apă. Șuvoale turburi se prăvăliau turbate la vale, de pe coastele și podișurile împrejmuțoare închegându-se într'un ochlu mare, mânăși învălurat ca de gânduri negre, prevestitoare de rău. Frânturi de garduri, porți, lemne, lăzi, butoale veniau de unde veniau și periau unde periau, cu îngrămădirea de valuri inspumate, ce cutropiseră șanțuri, drumuri, verdeață, uliță, vale, — tot, tot.

Preotul satului privea și el urgia asta cerească, năpustită asupra parohiei sale, tresărind doar' la uruiul năbușit al câte unei clădiri ce se prăbușia, unde-va, nu tocmai departe, ¹⁾ în vreme ce, pâlcuri de găște obosite, plutiau, când și când, în vola valurilor, prin păcla deasă a ploii nemiloase. Privea pierdut, cu inima strânsă, la grozăvia ce-i era dat să vadă și abia umezeala neobișnuită a picioarelor l-a trezit din gândurile grele ce-l apăsau: puhoiul de ape ridicate răzbiase prin ușile coridorului și năvălise furios, și în chilli.

— Căteii, babo Anol!

— Cătă vreme baba Ana, servitoarea, se căsnia s'adune de prin iesle (unde-i suise cășeua), cei patru-cinci cățeluși, (bogat popă, nu-i vorba!) preotul lupta din greu cu trâmbele măluroase și hrăpărețe ce smulgeau și ascundeau când o carte, când alta, — din cele așezate mai jos, — când un protocol, când altul, spre a le căra pușturilor călătoare de unde involburate deafară, prin spărtura largă a ușii căzute din țafâni, în urma așezării peretelui de cărămidă nearsă, acum muțată.

Pescuind așa în turbure, luarea aminte a dânsului fu atrasă de-un mototol gălbulu, tot norolu, cu chip de carte, ce acuși se ridica deasupra rotocoalelor de apă cu nămol, acuși

¹⁾ Atunci s'a năruit mândreța de casă a doamnei Pataky; apoi grajdul vecinului Miuța Pănceu, și multe alte case și acareturi. Marc Jale și prăpăd a fost ziua aceea!

să treacă mai des pe la altar și să asculte o slujbă frumoasă, un cor bun și o predică plină de învățături. Stăpânii cari nu înlesnesc această frecventare a bisericii păcătuiesc contra îndatoririi de a cultiva sufletele ajunse în societatea lor.

2. *Distrațiile.* După credința «Astrei» distracțiile trebuie să fie culturale. De ex.: Pentru a opri pe fete acasă li s'ar forma mici cercuri de lectură, s'ar putea aduna patru cinci fete să citească câte ceva împreună, să lucreze și să cânte împreună. Aceasta ar fi o mutare a *șezătorilor* dela sat la oraș.

Mai departe s'ar putea încerca întruniri de propagandă culturală. Astfel de întruniri s'au făcut pentru ucenici și muncitori și au reușit. Credem că ar reuși și pentru fetele sătence, dacă aceste întruniri s'ar ține la o oră potrivită și ar fi bine organizată. Întrunirile aceste ar fi de două feluri:

1. Prelegeri practice în legătură cu viața ascultătorilor, cu ocupațiile lor, cu diferite mijloace de a trece dela viața de slugă la viața de stăpân, la alte cariere și în scopul acesta despre modurile de economisirea câștigului lor;

2. Adunările acestea ar putea să devină și curs de adulte pentru analfabete. Cu privire la distracțiile la care fetele de care vorbim nu înțeleg să renunțe, avem de spus următoarele:

Jocul: este o distracție indispensabilă, jocul este sănătos, igienic și frumos. El este și o uitare a greutăților zilnice. În special jocul național românesc, nici nu trebuie părăsit. Biroul și societatea ocrotitoare amiațiți mai sus ar avea grije ca această recreație să nu lipsească din când în când.

Mai sunt încă două prilejuri de distracție pe care fetele le caută: *cinematograful și teatrul.* Privitor la acestea ar fi neserios să credem că s'ar putea da pentru ele reprezentații anume. Dar dacă cu vremea ar câștiga oarecare influență asu-

pra protejatele acestora, li s'ar putea atrage atenția la cari reprezentații să meargă. Cel mult societatea protectoare ar putea să arate unele dorințe privitoare la anumite filme și piese.

Oprindu-ne la acest loc cu sfaturi și știind din viață că astfel de încercări folositoare se înfăptuiesc cu greu, trebuie să arătăm temerea că vor fi primite cu rezervă. Dar tot atât de bine știm că pen-

tru muncitoarele noastre, fete dela sat venite la oraș, lumea românească din orașe a lucrat atât de puțin încât sfatul «Astrei» vine la timp.

Scopul «Astrei» este să răspândească sentimentul de solidaritate și cu aceste vlăstare ale neamului, pentru cari se cere o înțelegere și muncă desinteresată.

Constanța Bogdan-Duică.

Ce mai e nou în politică

Parlamentul ia în desbatere legi de foarte mare însemnătate
Adunare cu vărsare de sânge. Se apropie
alegerile comunale.

Parlamentul, până când scriem noi acestea șire, încă n'a isprăvit așa numita »discuție la mesaj«, sub care se înțeleg părerile ce seridică în legătură cu programul de lucrare al Corpurilor Legiuitoare. În aceste discuții, sau arătări de păreri, mai multă vâlvă s'a făcut în jurul »minoritarilor«, sau a cetățenilor de limbă străină din țara noastră, cari prin parlamentarii lor tot încearcă să scoată dela guvern făgădueli pe placul lor. În deosebi Ungurii, tot una se provoacă la adunarea dela Aiba Iulia din 1918, cerând drepturile cari li-s'ar fi făgăduit acolo.

Guvernul, precum și parlamentarii români, cari au vorbit în legătură cu cererile ungurești, au arătat însă multă înțelepciune și nu au legat cu nimic mâinile țării față de »minorități«. Acestea minorități numai

de asupriri nu se pot plânge în România noastră, cărora mult mai rău ne-a mers în Ungaria lui Tisza și a lui Apponyi, decât le merge lor în România mare. Deci, și Ungurii și alții ca dâșii, să fie mai domoli cu cererile, că ce-i de căpătat vor căpăta, iar ce nu, zadarnic și mai ascut glasurile. În această privință d. Maniu va ști mai bine decât oricine ce li-se cade, precum tot așa de bine știe d. Maniu, că România noastră-i țară românească și nu va umili-o de dragul nimănui.

Dupăce se va isprăvi cu discuția la mesaj, se vor lua în desbatere o seamă de legi foarte însemnate, ca noua lege fiscală, noua lege a pădurilor, propusă de d. Mihalache, noua lege a creditelor, prin care vrea guvernul dlui Maniu să ușureze împrumuturile țărănești.

peria înghițit de guri nesațioase, tras par'că de ghiare nevăzute, pornite cu vrăjmășie împotriva lui. Părea ceva viu în încleștare cu moartea. De vre-o trei-patru ori a încercat preotul să scape din valuri acel lucru, ca să vadă mai bine ce-i și tot deatâtea ori i-a scăpat sub valuri. Și era întăritat și abătut părintele și învălurat foarte cu duhul, când de sub undele murdare iată-l că iese iarăși la iveală mototolul acela, acum aproape de tot, cât dintr'o ochire să poată fi cetite literele roșii ale învălișului galbin, de carte hărtănită:
Nu te supăra! —

Era cartea cu acest nume, a lui Ion Gorun, nu de mult cumpărată.

S'a mai înseninat părintele, ba chiar s'a veselit pe cât i-se putea, de întâmplarea asta cu tâlc binevenit. Și nici cătrăneala babii, din vârful patului, din bucătărie: „Vai de zilele mele!“ „Da stați focului aci în cotăriță, să nu cădeți să vă 'necați, mâncav'ar luparea de jigodii nestarnice!“ nu l-a mai făcut să-și piardă voia bună.

Junișanii *Ion Marcu-Pârciu* și *Iovița* răs-bătând la casele parohiale prin apă până 'n piept, au găsit stăpânul caselor, pescuind senin, cărți și protocoale, din valuri ce se frământau între păreți ce se clătinau.

Temeiul nădejdelor de mai binele ce o să vină.

Față de trecut, Isgariul a înaintat nespus de mult. Și bun e Dumnezeu, — o se tot

înainteze, într'ale gospodăriei, într'ale învățaturii și într'ale desăvârșirii creștine. Roadele *credinței vii* și nefățărite — ca să zăbovim nițel cel puțin la asta — s'arată 'n faptele milostivirii, în semnele pocăinței, în stăpânirea de sine, fie că-i vorba de plăcerea ta, fie că-i vorba de bunul altuia. Și în satul acesta, ferit de lume, nu trebuie să petreci prea mult, ca să vezi asemenea roduri de-ale credinței, — chezășii nemincinoase de bogate binecuvântări de sus.

Spre cinstea obștei creștine de-aci fie-i pomenită dragostea dovedită față de tânărul și nefericitul învățător cursist *Simion Pugna* († 1923), sosit la postul său sărac pilug, cu toată averea într'o legăturică, ca să-l înzestreze cu toate cele de lipsă unei cămăcii, inimile darnice din acest sat, aceiași îngrijindu-se și de comandarea românească a fragedei sale vieți stânse între ei.

Spre lauda aceleiași obștii fie amintită și o altă dovadă de neprefăcută creștinătate:

„Unirea Poporului“ aducea, nu chiar demult, la loc de frunte, știrea de laudă, că s'a întâmplat și lucrul acesta, rar în zilele de-acum: Un om cumpără brânză în piața Lugoșului și pleacă uitându-și pe măsufa vânzătorului punga cu 10.000 lei (zece mii lei). Iar acesta, Român și creștin adevărat, nu dosește banii, deși ar fi putut și era mare ispita, că era mare sumă de bani, ci li duce la poliție să caute păgubașul, care s'a și găsit. Și mai aducea o știre

foaia: că acel creștin de treabă și brav român era *Trăilă Crăciunel*, din — Isgariul!

Cel care scrie aceste șire, cunoaște bine Isgărenii și poate să spună cu mâna pe suflet că în Isgariu sunt mulți inși ca Trăilă Crăciunel de cinstiți și de cu frica lui Dumnezeu.

Și bine ar fi să fie și aiurea cât mai mulți.

C'atunci și Părintele ceresc mai cu drag ar privi spre plaiurile noastre și le-ar acoperi cu și mai multe, și mai mari daruri.

Ar fi mai puține năcazuri și suferințe în lume.

Toată lacrima, dela toată fața va șterge-o însă Dumnezeu, numai când va stânge cu totul sămânța omenească. Pân'atunci vor fi totdeauna și pretutindenea, inimi sdrobite, ce-și vor alina jalea povestindu-o, în plâns domol, vântului pribeagului:

Săracă inimă bună,
Nu te avuseiu de-o lună;
Nici de-o lună, nici de-un an,
Nici acuma nu te am...

Din partea mea zic așa:

Cântați frați și surori, dela Isgariu și de oriunde, — *cântați, lucrați, răbdați și vă rugați.* Atâta-i a omului. Celealalte is a Domnului. Mila lui să fie cu noi și cu străduințele noastre spre mai bine. Și va fi, de vom fi și noi vrednici de mila-i preasfântă.

Cred că și D-Voastră, dragi cetitori, veți zice tot ca mine.

Poate că unele din acestea legi să ajungă la rând încă chiar înainte de Crăciun. În orice caz, precum aflăm, vacanța de sărbători a Parlamentului se ia în ziua de Sâmbătă, 22 Decembrie, rămânând ca desbaterile să se urmeze după anul nou.

*

Duminecă în 15 Decembrie s'a ținut la Alba-Iulia adunarea județeană a partidului liberal, la care au fost de față și dd. Duca și Moșoiu. În timpul când se adunau partizanii de prin sate în piața orașului, între liberali și național-tărăniștii aflători la târg, s'au iscat aruncături de vorbe, după cari s'au întâmplat și în-căierări.

În învălmășala produsă, au răsunit și focuri de revolver, pe urma cărora au căzut și câțiva răniți. Un om a fost împușcat prin falci, iar alții s'au ales cu alte răni. Impușcăturile cică s'ar fi dat din tabăra liberală, însă stabilirea faptului vor avea să o facă instanțele judecătorești.

Jalnic și dureros este însă, că am ajuns acolo cu luptele dintre partide, încât ne împușcăm ca barbarii și ne vărsăm sângele, ca și când n'am fi tot un sânge și o limbă!

La Alba-Iulia a fost noroc cu armata, căci altfel cine știe ce se putea întâmpla. Oricum însă, împușcătorii dela Alba-Iulia trebuie găsiți și puși la gherlă, ca să le piară pentru totdeauna gustul de-a mai face politică cu revolverele.

Veștile spun, că dintre răniții dela Alba-Iulia unul ar fi și murit.

*

După sărbători vin la rând *alegerile comunale*, pentru cari pregătirile se fac din greu de pe acum. Va fi iarăș o luptă mare, la care vor lua parte și partidele românești și minoritarii. Bine-ar fi, să nu grăiască atunci patimile și rancunele, ci numai voturile. Patimile nu ne întăresc, ci ne înfundă în uri și'n buclucuri. Fiecare cetățean este însă dator, ca să sprijinească cu votul său pe aceia, despre cari este convins din tot sufletul și din tot cugetul său, că sunt oameni vrednici și drepti, și au la inimă, nu căpătuiala lor, ci binele satului și al țării.

Starea economică a țării

Vremea umedă din zilele din urmă, a făcut, ca semănăturile de toamnă să se poată desvolta bine. După socotelile făcute de consilieratele agricole, în toamna anului acestuia s'au semănat următoarele suprafețe:

Grâu: 2.409.300 hectare.

Secară: 304.300 hectare.

Orz: 115.800 hectare.

Rapiță: 17.000 hectare.

După ținuturi, în *Basarabia* sunt însemnate 376.100 hectare cu grâu și 116.190 cu secară; în *Bucovina* sunt 22.200 hectare cu grâu și 68.430 hectare cu secară; în *Transilvania* sunt 837.500 hectare cu grâu și 68.430 hectare cu secară; în *Vechiul-Regat* sunt 1.173.500 hectare cu grâu și 96.350 hectare cu secară.

Starea vitelor peste tot e bună. Boala de gură și de picioare a trecut. Câte un caz mai rar de îmbolnăvire de gură și de picioare s'a ivit în județele: Botoșani, Iași, Muscel, Romanați, Turda, Severin, Odorheiu și Făgăraș.

Tot necazurile de prin sate

— De vorbă cu badea Nicolae Secășanu —

Am citit și eu, bade Nicolae, „Cuvântul bătrânesc” al duminiciale din nr. trecut al acestei gazete și spui drept, că tare mi-a plăcut. Văd că ai bune „formații” și bună judecată de-a chibzui lucrurile. Chiar așa e, cum spui dta. Bine ai oblicit oamenii; nu mai poți răzbi azi de ai cu „organizațiile și cu democrația”. Dar, să nu fie cu supărare, nene Nicolae, dacă și eu, ca unul care aproape în toată ziua am de lucru cu organizațiile și cu tistiile, mai pui și mai înădăsc câteva vorbe la „Cuvântul bătrânesc” și așezat, al dtale.

Eu gândesc, că până mai cearcă și caută cei mari — cărmuitorii noștri — cărarea cea bună, și până ne vor scoate ei din formațiile și din dedările ce ne rod și ne mănecă acum, să cercăm noi,ăștia mai mici, să ieșim de capul nostru cumva la oblu și să ne scăpăm de cei cu gâtul răgușit dela voturi, adecă de alde Onu lui Licuța și de alte secături ca el, (lichele și pușlamale, cum le-ar zice frații de peste munte).

Mult mă frământ și mă căznesc eu, nene Nicolae, că oare cum păcatele noastre am putea să apucăm pe alie drumuri mai bune, că zău, nici mie nu-mi place de felul felului, cum merg treburile prin satele noastre. S'a stricat lumca rău și s'au păcătoșit oamenii; ți-e mai mare jelea de atâta zavistie și vrajbă, de atâta răutate și potcă ce-i între frați. Și-i mare năcaz, nene Săcășene, că nu numai plugarii se pismuiesc între ei și se mănecă unii pe alții, ci chiar și între cărturarii dela sate a intrat dilonia, tot din pricina formațiilor și a organizațiilor.

Rar sat, unde-s doi nădrăgari, ca din pricina organizațiilor și a partidelor să nu se dușmănească de moarte și să nu se mănecă unii pe alții, ca păgânii, ba până acolo au ajuns că în fața sătenilor nici ghinețe nu-și mai dau unul altuia. Apoi ce să mai zicem și să așteptăm dela bieții plugari, cari nu au carte și învățătură, că se pizmuiesc, se părăsc, se răsbună unul pe altul, în fel și formă, dacă și nădrăgar cu nădrăgar din acelaș sat nu se mai pot vedea.

Eu socotesc, nene Nicolae, că și dv. și noi trebuie să facem tot ce se poate și cum ne va lumina Dumnezeu, să împăcăm mai întâi pe cărturari, să vie aceștia mai întâi la brazda cea bună și, cu bună rânduială și înțelegere, să se puie în fruntea dv., că doar de aceea sunt trimiși prin sate, ca să-și facă slujba, preotul la biserică, dascălul la școală, notariul și primariul la cancelarie, și nu de aceea, ca

să steie câtă-i dragă de lume numai de politică, de organizații și de formații. Cărturarii de prin sate să ne dea școală cât mai multă, și la biserică să ne vedem cât mai des. Câte nu sunt la noi de îndreptat, baciule Nicolae! Și mai întâi ar trebui să ne dregem sufletele poticnite în păcate și răutăți.

Când oamenii aceștia, cărturarii ai satelor, își vor cunoaște datoria și chemarea pe deplin, și nu vor mai umbra cum umbra unii, cu zilele și săptămânile de cap, când pe la prefecturi, când pe la București, la Ministerie, ori pe la alte tistii, după căpătueli; și când n-om mai auzi, că cutare și cutare preot și cărturar săptămâni de-arându-l abia de față cu poporeniului, că-i dus cu „leforma agrară”, cu schimbări de primar, cu schimbări de conzillii, de rămân oamenii negrijiți și morții neingropați la vreme, de trebuie să fugă bietul țaran năcăjit în al 7-lea sat după preot; și când dascălul nu va fi tot pe drumuri, pe la organizații, pe la partide, și pe la revizorate, iar prin școală șuieră vântul, — căci azi, vezi și dta, baciule Săcășene, toată lumea-i potracăr și jalbar, — atunci de bună seamă se vor schimba lucrurile și vom putea apuca pe cărări mai bune.

De bună seamă nici dtale nu ți-a trecut prin minte, ca să superi sau să probozești pe cineva; tot așa și de mine-i departe gândul, ca să-i supăr și să înfrunt pe cărturarii dela sate, fiindcă sunt mulți cari își fac datoria cu vârf. Pentru cei cari rățecese însă pe căi greșite, puțină înfruntăciune și ofileală, nu strică.

Din când în când, mai scrie, nene Săcășene, câte un „Cuvânt bătrânesc”, că-l spui bine și pe pont, că și eu din când în când te mai ajut.

Dr. Ioan Bianu,
advocat.

O regină uitată

Sau: o viață dăpănată între tron și colibă

Unii dintre cetitori își mai aduc poate aminte, ce vâlvă mare se făcuse în lume, înainte cu mulți ani, pentru uciderea regelui Alexandru Obrenovici din Sârbia. Obrenovici fusese ucis mișelește, într'o noapte, de către chiar ofițerii curții sale.

În noaptea cumplită, mama lui Alexandru Obrenovici, regina văduvă Natalia, fusese și ea în palatul dela Belgrad și dansa a căpat ca prin minune. A scăpat așa, că în zingănitul

Nana care a vorbit cu împăratu

Cetitorii gazetei noastre își aduc aminte de astă vară de pățania nanei Eva cu Regele Carol. Cum i-a făcut mămăligă la boierul Iorgu din Ploiești și cum a cinstit-o Majestatea Sa Regele României cu câțiva galbeni pentru mămăliga gustoasă. Aci dăm și chipul nanei cum șade la tors în grădina Dlui avocat Dr. Petru Peteanu din Cluj. La dreapta șade nana Eva cu fața-i deschisă și curajoasă. Intocmai precum stătea în fața Înălțatului Împărat. La stânga șade cumătra Sanda, iar în mijloc stă cu ochi de căprioară nepoata Fîruca.

săbiilor ucigașe s'a furizat cumva din palat, însoțită de-o slugă credincioasă, și de-atunci nu i-s'a mai auzit de veste. Dușmanii fiului său au căutat-o un timp, apoi au dat-o uitării și uitată a rămas. Au crezut-o moartă și nimeni nu și-a mai bătut capul cu aceea, care fusese și ea regină odată, domnind peste Sârbi, alături de fostul său soț, regele Milan.

Pot să fie și 25—30 de ani delauciderea lui Alexandru Obrenovici, iar deatunci regina Natalia pustiită a rămas. Nici nu s'a scris, nici nu s'a mai pomenit nimic de dânsa.

Iată însă, că în zilele trecute, un gazetar cu ochiul ager, a dat peste fosta regina Natalia tocmai la Paris, într'o biată casă amarită, s'ar putea zice o colibă, unde nenorocita bătrână își dăpână zilele, uitată și necunoscută. Gazetarul a început a desgrota o viață ascunsă și plină de sfașietoare dureri. Și a găsit, că regina Natalia, fugind din Belgrad după uciderea fiului său, a scăpat peste graniță și, în groaznică nenorocire care-i dărmase tronul familiar, n'a aflat aiurea odihnă și mângâiere, decât alipindu-se de credința catolică. A găsit adică adăpost la maicele sau călugărițele catolice „Notre Dame de Sion“, în bisericuța cărora și-a aflat alinarea căutată. Trecând la legea călugărițelor, nu s'a mai deslipit de mângâierile, singure ușurătoare, ale sfântului altar.

Și-a vândut scumpetiurile pe cari le mântuise și, cumpărându-și o căsuță aproape de mănăstire, nu mai trăia decât pentru rugăciuni și pentru fapte de milostenie. Locuitorii din străzile apropiate de mănăstire, puteau vedea în fiecare zi o doamnă cărunță, care ieșea dela biserică și miluia pe toți cerșitorii, ducându-le foarte adeseori și castroane cu fierțură și hrânindu-i unde-i găsia.

Cine și-ar fi putut închipui că aceea bătrânică milostivă este fosta regină Natalia a Sârbilor, care șezuse cândva pe un tron și îi pândiau un zimbet milioane de supuși! Așa trăiește și astăzi, la Paris, fosta regină Natalia, trăgându-și dela gura sa și hrânind pe aiți nenorociți, mai bătuiți de soartă decât ea.

De curând i-s'a întâmplat chiar și o foarte jalnică nenorocire. Mergând spre mănăstirea ei dragă, a văzut cum un vizitiu (cocier) își bătea crunt caii obosiți. Milostiva bătrână, neputând vedea așa ceva, s'a apropiat de neomenosul cocier și căuta să-l oprească cu vorbe blânde. Acesta și-a lators codoriștea biciului și a lovit într'ansa, injurând ca un păgân. Un sergent de stradă, văzând întâmplarea, a luat de scurt pe cocierul barbar și voia să-l aresteze. Însă bătrâna, lovită într'un chip atât de barbar de către ticălos, se ruga cu amândouă mâinile de sergent, să nu-l aresteze..!

Bătrâna era regina Natalia, însă fără să fie de nimeni cunoscută. Ea s'a pierdut prin

mulțime și s'a dus la căsuța ei, unde trăiește fără nici un servitor, neavând pe lângă sine decât o tovarășă de suferințe, tot o contesă polonă, alungată și aceasta cine știe de ce nenorociri din țara și din domnia ei de odinioară.

Dupăce regina Natalia a fost recunoscută, gazetarul de care fu vorba mai sus, a întreat-o, dacă nu-i vine greu să trăiască într'o colibă, dupăce șezuse cândva în tron aurit? Nu, răspunse bătrâna, căci eu am uitat totul ce-a fost..!

Cine-i domn îi domn

Adecă atunci când rabinul din Careii Mari își mărită fata, se deschid granițele Cehoslovaciei și Ungariei, și opt zile nu mai încapi pe stradă de Ovreei cei mulți.

Nici dacă s'ar însura Alteța Sa Regală Principele Nicolae n'ar fi așa zarvă în țară, ca Miercuri în 18 Decembrie, când rabinul Teitelbaum din Careii Mari își mărită pe Rachila lui după rabinul din Sighetul Marmăției, pe care-l chiamă Teitelbaum Samonă.

Pe când scriem noi șirele acestea, cununia încă nu s'a întâmplat, cu toate acestea în Careii Mari sunt peste 2000 de oaspeți, cari așteaptă cu înfrigurare marea zi a cununiei.

Mai mult, granițele spre Cehoslovacia și Ungaria sunt deschise, așa că oaspeții sosesc într'una.

Mirele e numai de 17 ani. El a sosit încă de Marți seara la Careii. La gară i-au așteptat peste 2000 mii de Ovreei, cari de cari mai perciunați, de ai crede că ne aflăm în Palestina Palestinelor. Și găciți, cum au venit oaspeții dela gară. Cu 40 (patruzeci) de calese și cu 50 (cincizeci) de automobile. Venind oaspeții, au cântat toate muzicele orașelor din jur, iar perciunații au strigat în limba lor: „Trăiască rabinul făcător de minuni! Binecuvântat celce vine întru numele Domnului!“

Cununia a început Miercuri seara la orele 7 și se va sfârși abia pe la orele 12. Dar întreagă ceremonia ospățului va dura 8 zile și 8 nopți. Duminică în 22 Decembrie va fi cina cea mare, la care vor fi invitate toate confesiunile și autoritățile orașului.

Mireasa e încărcată de daruri, zilnic vin cu trăsuri Ovreei din toate părțile țării și i-se închină fericitei mirese. Da-

rurile primite până acuma se ridică la 1 milion lei.

Atâta oaspe a sosit până acuma, încât hotelurile orașului sunt pline.

Nici Por Impărat din povești n'a făcut așa nuntă mare, ca rabinul Teitelbaum din Careii Mari din această țară de ocară. Și totuși Ovreei noștri sunt asupriți la noi!

Sărbători vesele și fericite dorim tuturor cetitorilor și binevoitorilor gazetei noastre! Tur-turora:

**Nașterea lui Hristos
Să ne fie de folos!**

Dela foale. Numărul viitor al gazetei noastre iasă ca număr de Anul nou și va fi tot atât de mare ca de obicei, duminică. Gândul nostru era să facem numărul de Crăciun în 16 fețe, însă tipografia, prea cuprinsă cu lucrul înaintea sărbătorilor, n'a putut răbdi să ne dea ceea ce am fi vrut noi. Așa vom face de anul nou tot un număr de sărbătoare, cu cetiri frumoase și interesante.

Înaltul Regent Principele Nicolae ajunge general. Pe ziua de 1 Ianuarie 1930 Înaltul Regent, Alteța Sa Regală Principele Nicolae, va fi înaintat la rangul de general de divizie.

Nici cea mai mare avere a lumii nu fericește. Zilele trecute au aflat pe verișorul lui Pierpont Morgan, al celui mai bogat miliardar american, pe tânărul de 23 ani Crew Crosby și pe iubita sa morți. Ei s'au sinucis, adecă și-au luat înșiși viața. În scrisoarea pe care au lăsat-o, cei doi îndrăgostiți declară că mor de bună voie, fiindcă familia lor nu-i lasă, ca să se căsătorească.

I-a mușcat nasul. Două unguorci din Toboz (Ungaria) s'au apucat la ceartă și apoi la bătaie. În învălmășeala luptei Sofia Gyöngösi a mușcat-o de nas pe Maria Koteles, iar nasul căzut i l-a aruncat jos. Biata Maria Koteles și-a strâns nasul de pe jos și a plecat la spital, dar doctorii spun că cu greu va scăpa cu viață.

Exportul de bucate. Oricât de ieftine-s astăzi bucatele, și mai ales eucuruzul, s'a constatat, că în toamna aceasta țara noastră a exportat până acuma peste 200 de mii de vagoane de cucuruz, numai prin portul Constanța.

S'a înecat un vapor bulgar. Vineri după masă vaporul bulgar Hristu-Batef a plecat din portul bulgăresc Rusciuc ca să aducă viță de vie la Turtucaia. La 7 kilometri de Turtucaia vaporul, nu se știe din ce motive, a început a se cufunda. Numai căpitanul și mecanicul au putut scăpa cu viața, acățându-se de un butoiu, iar toți ceilalți însoțitori s'au înecat dimpreună cu vaporul.

Glumă cu urmări triste. Șoferul Rudolf Ubczai din Cașovia (Cehoslovacia) îi făcea curte servitoarei Iulia Berger. A rugat-o să-i dea voie s'o sărute. Servitoarea n'a voit. Atunci a scos revolverul din buzunar și i-a zis în glumă: „Ori mă săruți, ori te împușc“. În

Am scris și arătat, ce groaznică furtună a bătuit săptămânile trecute pe coastele Oceanului Atlantic. Furtuna a înecat mai multe vapoare, iar pe unele le-a aruncat la uscat. Așa a pățit și vaporul grecesc „Constantin Lemnos“, pe care-l înfățișează icoana de sus. Vaporul a fost aruncat tocmai la intrarea în mare a râului Hever de lângă orașul Westerhever. Cei doi oameni, cu desagi, duc de mâncare matrozilor de pe vapor, cari nu mai au nici ce mânca, nici cu ce se încălzi, iar în ajutor nu le poate veni nici un vapor. Acuma e vorba să-l împingă iarăș, cu ajutorul unor mașini, în mare.

elipita aceea revolverul s'a descărcat și nefericita servitoare a căzut moartă la pământ, lovită în inimă. Șoferul văzând ce s'a întâmplat, și-a tras un glonte în cap. Stăpânii casei au intrat, la auzul răsunăturilor, în bucătărie și au rămas uluiți de cele întâmplate. Șoferul a mai trăit până și-a spus pățania și apoi a murit și el.

Bale de aur care aduce nenorocire asupra proprietarilor. Înainte cu câteva săptămâni l-au aflat pe proprietarul unei băi de aur, pe marele bocotan Arthur Rochfort Manby din comuna Taos, Mexico, America, om de 70 de ani, mort în casa sa de lângă mina de aur, și încă cu capul retezat și despărțit de trunchiu. Cadavrul îl păzea un câine. Intrând poliția în casă, nu s'a putut apropia de cadavru, căci câinele nu-i lăsa. Numai după ce au împușcat câinele, au putut să constate îngrozitoarea moarte a bocotului.

Fratele mortului atunci s'a rugat de poliție, să cerceteze, cum au murit proprietarii de mai înainte ai acestei vestite băi de aur. După îndelungate cercetări s'a constatat că toți cei patru proprietari ai acestei băi de aur au murit tot așa, adică cineva le-a tăiat capul. Poliția cercetează acum din greu, cine este ucigașul și cum de a ucis pe toți proprietarii în aceeași formă.

Nenorocirea de cale ferată din Belgia. În gara Namur (Belgia) trenul expres neputând fi înfrânat, locomotiva s'a răsturnat iar după ea și trei vagoane. Sunt 17 morți și 75 răniți.

Un ceferist se înecă în fântână, în fața familiei sale. La pichetul No 11 dela calea ferată Oradea—Vașcău s'a întâmplat o groaznică nenorocire. Picherul Iosif Bombringer era foarte năcăjit, pentru că nevastă-sa era greu bolnavă, iar el trebuia să se îngrijească, pe lângă slujba sa grea, și de bolnavă și de cei patru copii ai săi. Zilele trecute a scos apă din fântână, ca să-și adape vaca și vișelul. S'a împiedecat însă și a căzut în fântână. Copiii au auzit și văzut, cum a căzut tatăl lor în fântână, și au mers plângând la mama lor bolnavă, și i-au spus. Biata muiere, bolnavă greu, cum era, s'a sculat din pat și i-a întins lanțul. Dar bietul om n'a mai avut putere să se prindă de el, iar soția și cei doi copii mai marișori nu l-au putut scoate din fântână. Au alergat ei în toate părțile, dar nimenea nu le-a auzit strigătul desnădăjduit. După un ceas de cumplită desnădejde a venit un alt picher ca să inspecteze calea ferată. Auzind țipetele răgușite ale copiilor și ale femeii, a venit la fântână, dar pe bietul Bombringer l-a aflat mort. A chemat iute într'ajutor gara cea mai apropiată, dar totul a fost zadarnic. Pe bietul picher l-au scos mort din fântână. Văduva trage de moarte.

Bolșevicii vreau să ștergă Crăciunul. Deodată cu apropierea sfintelor sărbători ale Crăciunului, bolșevicii fac mare agitație în Rusia ca muncitorii să ceară ștergerea acestor sărbători. Urmarea este că până acum peste 300 de mii de muncitori au cerut ștergerea acestei sfinte sărbători și au făgăduit că ei vor lucra în zilele de Crăciun.

Pățania dnei Dr Iuliu Moldovan. Soția dlui subsecretar de stat dela ministerul sănătății publice Dr Iuliu Moldovan, a călătorit zilele trecute din București la Varșovia. Când a părăsit granița românească, în vagonul doamnei a intrat un domn foarte bine îmbrăcat, așezându-se în fața doamnei. Nu peste mult a mai intrat un domn, care s'a așezat lângă doamna. La un semn dat amândoi domnii s'au

aruncat asupra doamnei, i-au astupat gura cu o batistă și apoi i-au pus sub nas cloroform, (materia cu care se adorm bolnavii înainte de operație), așa că doamna Moldovan a adormit numai decât. S'au apucat apoi și i-au furat tot ce a avut la sine. După vre-un sfert de oră, calauzul intrând în vagon a cerut biletul doamnei care dormia. A scuturat-o, dar doamna nu s'a trezit. A chemat și pe ceilalți funcționari, și, fiind și un medic în tren, acela a constatat că doamna a fost adormită de niște hoji, cu cloroform. Trezindu-o, doamna a spus tot ce i-s'a întâmplat. La Colomea, gara cea mai apropiată, funcționarii au spus poliției ce s'a întâmplat, dar hojii n'au putut fi prinși încă.

De ciudă. Săteanul Szabó Imre din Iánka (Ungaria) trăia foarte rău cu nevastă-sa. Săptămâna trecută iar s'au sfădit. Femeia l-a amenințat pe bărbat că se va omori. Bărbatul atunci i-a întins cuțitul de bucătărie și i-a zis: „Omoară-te, să vedem, ai curaj?” Femeia a luat cuțitul și, în mânia, și l-a implantat în inimă. După câteva ore de chin, femeia a murit, de ciudă.

Revoluția din închisoarea americană Auburn. Robii din închisoarea Auburn din America, în care se aflau 1750 de deținuți, s'au înțeles, să facă prizonieri pe gardieni (păzitori) și pe directorul temniței, și apoi să iea frunza în buze. Douăzeci de inși dintre ei, înarmați cu revolvere, au sărit asupra gardienilor, cari tocmai mâncau, și i-au luat prizonieri. Luându-le puștile, au mers la directorul și l-au făcut prizonier și pe el și apoi i-au cerut 3 automobile, cu cari să poată fugi. Unul dintre gardieni a scăpat cumva și a alergat la telefon, încunoscându-l poliția despre cele întâmplate.

După un sfert de oră în fața temniței se aflau două mii de soldați, înarmați cu mitraliere și cu gaze omoritoare. Deodată cu ei a venit și un preot catolic, care a încercat să-i sfătuiască pe robi ca să se predea. Robii l-au omorât numai decât. Atunci soldații au început atacul. Sute de robi au fost omorâți, iar gardienii și directorul închisorii eliberat. Robii scăpați cu viața au încercat să fugă, urcându-se unii peste alții, dar soldații i-au prins. După lupte grele și desnădăjduite în sfârșit soldații au biruit. Sunt peste două sute de morți, dintre cari 9 gardieni, 12 soldați, iar ceilalți robi.

Un milionar moare de foame. Fostul avocat englez Iohn Wilkins din Londra ajunsese să aibă o avere dintre cele mai frumoase, în preț de câteva sute de milioane. Într-o bună zi avocatul s'a hotărât să trăiască foarte simplu. Și-a vândut deci toată mobila și s'a retras în pivniță, dându-și casa în chirie. Acolo în pivniță s'a culcat pe niște haine rele, iar în sgârcenia sa n'a mai voit să plătească nici dare către stat, nici dare de apă, nici de lumină. Drept urmare orașul l-a oprit atât apa cât și lumina.

Zilele trecute vecinii au băgat de seamă că Wilkins n'a mai eșit din pivniță de mai multe zile, nici ca să-și cumpere de mâncare. Poliția chemată a pătruns în pivniță și l-a aflat pe Wilkins mort. Doctorii au constatat că a murit de foame, iar lângă el se afla un libel de depunere de 2500 lire sterline = 2 milioane 45 mii.

Românii din Valea lui Mihai cer biserică. Ne-a sosit la redacție o scrisoare mai lungă, din care aflăm, că Românii uniți din orașelul Valea lui Mihai, de lângă granița ungurească, nu au biserică, ci sunt siliți să se strămtoze într-o capelă mică, neîncăpătoare, cu teatecă sunt ca la două mii de suflete dintre celea mai credincioase și mai iubitoare de

În ziua de 8 Decembrie catolicii apuseni sărbătoresc zămislirea fără pată a Preacuratei Vergure Maria, care la noi nu este sărbătoare legată, dar în ziua de 9 Decembrie și noi avem „Zămislirea sfintei Ane, când a zămislit pe Preasfânta Fecioară”. În Spania mai ales, această sărbătoare este ținută cu mare scumpătate. Preoții fac litie pe străzi și duc în procesiune statuia Preacuratei, iar poporul îi însoțește, cântând cântece de laudă la adresa Preacuratei. — Icoana noastră înfățișează procesiunea din anul acesta, așa dupăcum s'a făcut la Madrid, capitala Spaniei.

celea sfinte. Capela pe care o au, nu poate cuprinde nici pe oamenii mari, iar copilașii de școală, în număr de peste 200, rămân pe dinafară și n'au puțința să-și îndeplinească datoria de creștini. Corespondentul nostru ne scrie cu mare jale de lucrul acesta. Găsim și noi, că într'adevăr, cei cu durere de sufletul nației, ar trebui să se intereseze mai dinadins de lipsurile sufletești ale bunului popor românesc din orașelul dela granița ungurească și să-le dea acelor creștini tot ajutorul, să-și vadă cât mai curând ridicată o biserică încăpătoare, ca să nu fie siliți a colinda pe la bisericile minoritare, unde este loc mai mult. În țara românească toți Românii trebuie să-și aibă sloanele lor, ca să nu se simtă umiliți și rămași îndărăt în propria lor țară! Măcar de dragul numeroșilor copilași de școală ar trebui făcut ceva cât mai curând pentru Românii din Valea lui Mihai!

Se ieftinește berea. Fabricanții de bere din Ardeal au urcat anul trecut prețul berii. Lumea, văzând că berea e prea scumpă, n'a mai prea beut-o. Fabricanții, văzând aceasta, s'au luat de gând și, adunându-se la Cluj, au hotărât că vor ieftini berea.

Cercul studențesc „Târnava Mică” din București, și-a ales pe anul școlar 1929/30 următorul comitet de conducere: Budiu Pavel, președinte; Precup Ilie, vicepreședinte; Surdu Mihail, secretar general; Șimon Marius, cassier; D-șoara Trifan Margareta, membră în comitet; Bianu Grigorie, Popa Ilie și D-șoara Ștefuriac Valeria censored.

Pagubele dela C. F. R. Felul cum au condus guvernele de până acum C. F. R.-ul, adică Căile Ferate Române, se vede din arătarea sau statistica pe care a făcut-o dl Charles Rist, bancherul francez dela București, care

supraveghează cheltuielile și veniturile statului român, de când am primit împrumutul cel mare. Căci trebuie să se știe, cumcă străinătatea n'a mai avut nici o încredere în noi, și de aceea numai așa ne-a dat împrumutul cel mare, dacă ne-am învoit ca un mare bancher francez să stea într'una pe capul nostru și să controleze cheltuielile și veniturile statului român. Acest mare bancher este dl Charles Rist.

Iată ce a constatat acest bancher: Pagubele statului român la C. F. R. au fost în anul 1925 lei 299 milioane, iar pentru anul 1926 lei 15 milioane, pentru anul 1927 lei 2212 milioane, iar pentru anul 1928 lei 1826, laolaltă 4 miliarde 352 milioane lei. Dar tot în acești ani C. F. R. ar fi trebuit să plătească încă 4424 milioane lei datorii pentru repararea locomotivelor și a vagoanelor precum și pentru cărbunii de platră, așa că datoria pe anii 1925—1928 a C. F. R.-ului este de 8 miliarde 770 milioane. Chiar și în anul 1929 C. F. R. va avea o pagubă de câteva milioane, în schimb însă în anul 1930 nu va mai avea nici o pagubă, ci poate chiar venite.

Iată care este situația țării noastre! Se miră lumea că ne merge prost. Cine este de vină? Ceice au cheltuit mai mult decât se cuvenea, bătându-și joc de poporul nostru cinstit. Iar acum, când treburile statului încep a merge mai bine, tot ei sunt cari strigă din răsuputeri, că guvernul nu este în stare să facă rânduială în țară.

Târgurile săptămânii. Am dat un an întreg, număr de număr, târgurile săptămânii, ca cetitorii noștri să se știe orienta. După ce însă în noul „Calendar dela Blaj” târgurile sunt date după cele mai nouă dări de seamă ale Camerelor de Comerț, de aici înainte nu vom mai da târgurile, ci îi rugăm pe cetitorii noștri să-și cumpere Calendarul, care nu costă decât 25 lei, iar pentru abonați numai 20 lei, unde vor afla tot ce le trebuie.

Dumnezeu nu bate cu bâta. În comuna Bahnea, jud. Târnava Mică, sătenii Nagy Sándor și soția sa au aflat, venind acasă dela târg, pe cumătrul lor spânzurat în casa lor, și pe copilul lor de opt ani, plângând lângă el. Întrebându-și copilul, ce s'a întâmplat, iată ce l'a răspuns:

A venit la noi cumătrul, după ce ați mers voi la târg, și m'a întrebat, că unde își ține Tata banii. Eu i-am răspuns că în pulpitul dela masă. Atunci cumătrul mi-a arătat, cum să mă huțuf. A luat ștreangul, l-a legat de grindă, s'a suit pe scăunel și și-a băgat ștreangul în grumaz. S'a împiedecat și scăunelul s'a răsturnat, iar cumătrul a început a da din mâni și din picioare. Apoi și-a scos limba de un cot. Eu m'am tot uitat la el, cum se huiță, dar dela o vreme am văzut că nu se mai poate cobori. Era să strig după vecini, dar chiar atunci ați venit voi acasă.

Cumătrul de fapt era încă destul de cald. Iute au chemat vecinii. Au tăiat ștreangul, dar nu l-au mai putut ajuta. S'a spânzurat din glumă, crezând că după aceea copilul va încerca și el să facă asemenea, iar până atunci el va putea fura banii și copilul nu va putea spune cine l-a furat, căci s'a spânzurat, iar părinții ar crede că copilul s'a spânzurat el însuși.

Cine sapă groapa altuia, însuși cade în ea.

Un copil maimuță. Soția economului B. Madaras din Gheorgheni a murit, lăsând în urma ei un copil vioi și drăgălaș. Economul s'a însurat a doua oră, luând de nevastă o femeie răutăcioasă. Aceasta a tot chinuit copilul, iar pe urmă l-a înecat în grajd, dându-i de mâncare morcovi, varză și oase. Copilul de vre-o câteva ori a fugit din grajd. Atunci mama sa l-a legat cu lanțuri de mâini și de picioare și l-a vârit într'o ladă mică de m-

rimea copilului. Șezând copilul în această ladă, n'a mai crescut și și-a uitat și să vorbească, iar dela o vreme a căpătat o înfățișare de adevărată maimuță.

Vecinii au părț pe femeia fărădelege, pe care judecătoria a osândit-o la 10 ani temniță.

Despre toate acestea am scris la vremea sa. Mai nou însă aflăm că tatăl copilului și-a vândut copilul-maimuță zilele trecute, unor comediași ca să fie de priveală lumei.

† **Aurelia Crișan n. Chiculdean,** preoteasa din Crișeni, după o boală grea și îndelungată, a adormit în Domnul la 4 Decembrie 1929, în etate de 46 ani, după o căsătorie fericită de 30 ani. O plânge soțul nemângâiat și șase orfani.

Fie-i țărâna ușoară!

Plante străine

— Smirna și Tămâia —

Când cei trei crai dela răsărit, au mers în Viflaim să se închine lui Isus, au dus ca dar și *smirna* și *tămâie*. Smirna au dus-o lui Isus — Omul, iar tămâia lui Isus — Dumnezeu.

Amândouă acestea daruri, nu sunt altceva decât rășina unor copaci ce cresc prin ținuturile călduroase ale Asiei, cu deosebire prin Arabia și India. Se găsesc și prin Africa de mijloc.

Copacul de smirna crește înalt de vre-o 3 metri. Are crengile spinoase și coaja surie. Frunzele cresc tot câte trei la olaltă.

Copacul de tămâie crește tot așa de înalt. Are coaja subțire ca hârtia și se poate desface cu ușurință de pe lemn. Frunzele sunt pietoase și florile mari.

Amândoi copacii cuprind un suc mirositor — un fel de lapte, care în atingere cu aerul se întărește. Sucul se stoarce, făcându-se în trunchiul copacilor orestături.

Locuitorii din Somalia fac orestăturile încă prin Februarie și Martie. Prin April și Mai adâncesc orestăturile și mai tare, așa că sucii se poate stoarce din abundență.

Sucul întărit e de culoare surie. Pus pe jar, răspândește fum și miros plăcut.

Atât smirna cât și tămâia se întrebuințează la afumat încă din vremurile celea mai vechi.

Smirna se mai întrebuințează și în apa de gură, iar tămâia ca mijloc de desinfecare.

Mamele afumă cu tămâie leagănu copailor, când aceștia nu dorm și plâng prea mult.

Tămâia și smirna se întrebuințează și la slujbele bisericesti. Chiar și jidovii, și păgânii încă întrebuințau smirna și tămâie. A tămâia chipurile eioplite, la păgâni însemna a se închina lor.

În biserică creștină, încă din vremurile celea mai vechi, se pomenește tămâia, ca o jertfă bineplăcută înaintea lui Dumnezeu, care curăță și sfintește aerul și alungă diavolul.

Tămâia este semnul micimei omului înaintea lui Dumnezeu. Mirosul plăcut al tămâiei e semnul virtuților, iar înălțarea fumului de tămâie spre ceriu e semnul rugăciunii bineprimite înaintea lui Dumnezeu.

Din cauza întrebunțării așa de dese în slujbele bisericesti, încă din vremurile celea mai vechi, se face comerț atât cu smirna cât și cu tămâia. În deosebi tămâia este un însemnat mijloc de câștig pentru locuitorii ținuturilor călduroase din Asia și Africa.

Ion Popu-Câmpeanu

Tipicul săptămânii XXXII după Rusalii

29 Decembrie 1929, **Duminea după Nașterea Domnului Hristos.** (Vezi Mineiul la 26 Dec. unde figurează rânduiala Duminecii după nașterea lui Hristos).

Sâmbătă seara, la Doamne strigat-am... 10 stihiri, 4 ale învierii v. 7. din Octoih, 3 ale sărbătoarei v. 2 și fințilo r v. 1. Pe părintele Domnului... Mărire a sfinților v. 6 și acum a Născ. de Dumnezeu v. 7. **Intrat. Lumină lină...** Prohimenul: Cine e Dumnezeu mare... **Stihoavna învierii v. 7.** cu Mărire și Acum v. 6 a sfinților. **Acum slobozește...** Troparul învierii v. 7, al Sfinților și al sărbătoarei. Deslegare.

Duminea dimineața, la Dumnezeu e Domnul... Troparele ca sâmbătă seara. Stihologiile învierii v. 7. Troparele mari ale învierii v. 5. Ipacoii și antifoanele v. 6. **Toată suflarea...** **Evangelia învierii X.** Învierea lui Hristos... Ps. 50. Mărire și acum și celelalte la locul lor. Rugăciunea preotului. Catavasiile Nașterii Dlui. După catavasia III sedealna Sfinților, după catavasia VI coadacul și icosul Sfinților. La cântarea IX »Mărește suflete al meu... **Luminătoarea învierii X,** a sfinților și a sărbătoarei. **La laude,** 4 stihiri ale învierii v. 7 și 4 ale sărbătoarei v. 4. cu Mărire v. 8 a sfinților din Mineiul și acum »Preabinecuvântată ești... Doxologia mare.

La sf. Liturghie antifoanele sărbătoarei I și II. La intrat... Veniți să ne închinăm... Cel-ce al înviat din morții... Troparul învierii v. 7. al Sfinților și al sărbătoarei. Sfinte Dumnezeule... Apostolul și Evangelia duminecii după Nașterea lui Hristos. La: Mai ales pentru Preasfânta... »Mărește suflete al meu... cu »Taină străină... Cuminecarul sărbătoarei.

Duminea seara (Inserat mare), la Doamne strigat-am... 6 stihiri, 3 ale sărbătoarei și 3 ale sfintei Martire Anisia și a cuvioasei Melania Romana (30 și 31 Dec.) Mărire a sărbătoarei și acum a sf. Martire Anisia. **Intrat. Lumină lină...** Prohimenul zilei. **Stihoavna învierii v. 7** de duminea seara din Octoih cu Mărire și acum a sărbătoarei. **Acum slobozește...** Troparul zilei și al sărbătoarei. Deslegare.

Marți, 31 Decembrie 1929 încheierea (introptirea) sărbătoarei Nașterii Dlui Hristos.

Miercuri 1 Ianuarie 1930, Sărbătoarea Tărierii împrejur a Dlui Hristos și a sf. Vasile.

Marți seara la inseratul mare, **Miercuri dimineața** la mâncatul mare, la sf. Liturghie (a Marelui Vasile) cum și la inseratul mare de seara se urmează toată rânduiala din Mineiul.

O fermă de râme

Un fermier din America, băgând de seamă, că pescuitul cu undița este foarte lăfit, s'a hotărât să facă o fermă, în care să crească numai râme, de cari pescarii pun în undiță pentru ca să atragă peștii. În vreme de șase luni, a crescut în fermă trei sute mii de râme. Le hrănește cu făină de icre.

Pescarii auzând de această fermă de râme, vin cu toții să cumpere râme pentru pus în undiță. Și atâția cumpărători vin, încât fermierul nici nu poate să-i îndestulească pe toți. Trimite râme chiar și cu poșta. Le pachetează în cutii de tînchea, în cari pune mușchi umezi. În mușchi râmele stau bine și rămân grase timp de șase săptămâni, fără nici o altă îngrijire.

Aceasta încă este una din căile multe prin cari se poate câștiga avere.

Lădița cu glumele

Baciu Evlavie

Făcătorul de comedii

Voia bună și voia rea, amândouă sunt darurile lui Dumnezeu; una ca să ne facă să uităm greutatea zilei, și să mai râdem chiar și de năcazul nostru; alta apoi, ca să ne facă să ne aducem aminte de păcatele noastre cele multe și mari, și să ne facă să ne punem nădejdea în „Domnul măririlor” — iar după ce va trece voia rea, să ne putem bucura în Domnul, — precum zice sfântul Pavel și prorocul Isaia.

Aceste învățături creștinești le cunoștea foarte bine baciul sau badea Nicolae Troscățel, care pentru evlavie cu care rostca atât de des aceste vorbe, a și fost poreclit baciul Evlavie.

Dar pe lângă evlavie care face podoabă oricărui bun creștin, baciul Nicolae Troscățel mai avea și darul să facă lumea să râdă; — de și dumnealui se făcea mai gânditor decât un olar când și-a răsturnat carul, mai acru decât un crastavete cu oțet, cu ciubru, cu frunze de cires și cu mărar, din glăjoiul doamnei preotese din Văgăuni, și mai amar decât coaja de nucă verde, pe care domnișoara sau „duduia” — după cum îi zice lumea de acum fetii popii dela noi — căuta să o îndulcească cu multime de zahăr cântărit cu chilo, pentru ca s'o poată boteza cu numele de „cum pot”. Era om de treabă Nicolae Troscățel din Văgăuni, evlavios, și făcea mult bine; dar nu chiar atâta ca sf. Nicolae dela *Miralichia*, și pentru aceea lumea nici nu i-a zis Nicolae făcătorul de minuni; ci ca să-i aduce toate darurile într'un nume, i-a zis: *Baciu Evlavie făcătorul de comedii*.

Îți era mai mare dragul să șezi la masă cu baciul Evlavie, la un pahar de vin sau la o gură de rachiu sau „jinars” cum îi zicea el. Te făcea să râzi și noaptea în somn de snoavele și de comedii ce le spunea. Apoi orice lucru, orice glumă, el zicea că s'a întâmplat cu el, sau cu vre-unul dintre prietenii săi.

Intr'o zi vede pe Toader Cățarambă venind cu o vacă dela târg, și începe a râde.

— Ce râzi baciule Evlavie? Doar și-a văzut neamțul pipa plină și *vurșt*-ul lângă *glas*-ul cu bere?

— Ba nu, frate Toadere; dar îmi aduc aminte de tata fie iertat — care a avut o vacă tocmai ca și a ta. Când mergea la târg, oamenii o căutau în gură, cum e obiceiul; dar pe Vireana tatii atâția oameni au căutat-o în gură, pentru că în atâtea târguri a fost, încât îndată ce vedea un om străin intrând în curte, își rângea dinții, ca să arate că e junincă; și de asta îmi vine a râde.

Toader înghiți gălușca și se depărta ștergându-se la gură cu mâneca dela clichină.

Odată vede pe „Hanți” boltașul, aducând niște butoese de pești fără cap, dar cari înotau în oțet, în ceapă și în simânță de brad; iar baciul Evlavie începe din nou să râdă, de credeai că se înecă.

— *Noa vad exăd*, bade Nicolae, — îi zice sasul. *De ce risi așa cu poște?*

— Imi aduc aminte de unchieșu săracul, și îmi vine a râde.

— *Da de ce?* — mai întreabă boltașul.

— Unchieșul — precum ști bine dumneata — zice badea Nicolae, ștergându-si lacrimile de răs — a fost cântană la *Fioma*. Acolo se vede că a umblat el și pe la niște *stalleni*, cari erau de meserie pescari. Aceștia l-au îndrăgii pe unchieșul așa de mult, încât, când a plecat către casă, i-au dăruit un *pescoi viu*, într'un butoi cu apă din marea *Driatică*, pentru ca să-l aibă de prăsilă în țara noastră.

Se zice că peștele era de-a făta. Eu nu știu, dar știu atâta că de făcut n'a făcut, și că unchieșul l-a învățat să mănecă mămăligă, crum-pene, ceapă, și tot ce mănecă și românul, că doară peștele italian din *Driatică* nu era mai mare decât nepotul lui Traian. Ba a învățat unchieșul pe pește să bea apă din fântâna noastră, după ce s'a gătat cea din butoiul dela *Fioma*.

Și mănca peștele și bea apă din fântână ca un purcel. Dar într'o zi zice unchieșul: — Hai să-l învăț să trăiască fără apă, că doară cine să-i tot care lui apă cu ciubărul dela fântână.

Zis și făcut: azi mai puțină, mâne mai puțină, și așa pe rând peștele se învățase fără apă, de nu mai cerea nici chiar când mănca carne de porc cu varză.

Ba apoi îl scoase unchieșul din butoiu, și peștele mergea după el pe uliță ca un miel, de se minuna lumea.

Intr'o zi însă îl pune păcatul pe unchieșul să meargă cu peștele după el peste vale. Peștele cum n'are picioare se priponea în aripi și în coadă și sărea ca un greuruș. Dar se vede că pe punte nu știa treaba, căci unchieșul nu-l învățase, și astfel, făcând un pas greșit, cade în vale și se înecă... Apoi începu a râde baciul Evlavie, de gândeai că are altă boală.

— *Noa vad ezăd?* întreabă neamțul părilit.

— *Văd că peștii d-tale*, sau că s'au înecat de ceapă, sau că tatăl d-tale a fost mai cuminte decât unchieșul meu și i-a învățat să trăiască în grădină și printre brazi, și încă țară de cap. — Și iarăși râde, de credeai că i-se strâmbă gura.

Sasul intră hondromânind în boltă, pe când baciul Evlavie se ține cu amândouă mâinile de serpar și râdea de credeai că-și dă duhul.

Altă dată vine în sat un neamț din Viena ca să-și facă *riclamă* pentru *coașă de grijiți banii*, cari sunt scutite și *de foc*, și *de sabie*, și *de venirea altor neamuri*. El vorbea nemțește dar popa sâsesc spunea pe românește; că aducă aceea *coașă de fier „vertain”* așa e de bună împotriva focului, încât poți să n'ai nici o teamă de foc dacă o ai plină cu bani. Spunea popa sâsesc că neamțul din Viena a făcut încercare cu ea; că a bîgat în ea o găină vie, și a făcut apoi foc pe ea cu trei stângini de lemne, iar după ce s'a stins focul, au deschis *coașa* și au aflat găina tot vie, și încă cu un ou calduț lângă ea.

Baciul Evlavie începe să râdă ca un prost. Râdea de i-se *sdruhăiau* măruntaele.

— *Warum lachen zie?* îl întreabă neamțul.

— Spune-i *domnu popa*, — zice el popii sâsesc, că îmi aduc aminte de când eram june, că a venit unul iară cu o *coașă* ca asta, și am bîgat un cocoș în ea, apoi am făcut foc pe ea cu șapte stângini de lemne, și am încălzit-o o săptămână de era ca jarul care e jar. Când am deschis-o să vedem ce s'a ales de cocoș, cocoșul era *înghețat*, cu promoroacă la gură și imburat ca rapidul care vine iarna în gerul Bobotezii dela București.

Toată lumea începu să râdă, de se ținea de foale, numai baciul Evlavie stetea acru ca un primar când a venit în sat *prinpiturul*.

Intr'o zi totănește pe Filimon păcurarul venind dela crăsmă cu căciula pe vârful capului și măsurând ulița.

— *Noroc al nostru!* — îi zice baciul Evlavie.

— *M-a-am îmbă-ă-tat*, ba-a-ciule — îi zice Filimon.

— *No haide mergi acasă*, că nu ești beat, îi zice Evlavie, bătându-l pe umăr. Ești român care vine dela alegerea de primar.

Filimon se depărta cântând:

Arde-re-al lu-u-me cu-cu pară-mă...
Dacă 'n tine n'a-am tih-nealk-mă...

Vecinii se adunară în jurul baciului, de par'că el ar fi ieșit din crăsmă.

— Nu râdeți, măi *hândrăldilor* — le zice baciul serios. Filimon nu-i beat. În beție sunt trei graduri ca la câtanie: *fraităr*, *căprar* și *șugsfilăr*. — În gradul cel dintâi, adică *fraităr*, ești când începi a măsura drumul; în al doilea, adică *căprar*, când începi a grăi nemțește; iar într'al treilea sau *șugsfilăr*, ești numai atunci când îți pierzi pălăria. Filimon este abia *fraităr*. Dar să vă spun eu despre unul care a ajuns și stragimeșter și chiar *ofiflr ștel-făr-trelân*. Vasălie Pipirig a beut odată cu Toader Tundră, cum ar fi de azi dimineață până mâne dimineață. Vasălie adică se duse la Toader de dimineață, după o roată, ca să meargă la moară. Și s'au apucat cu câte un paharaș de *drojdie* până către amiază, apoi au mănecat niște slănină rancedă cu ceapă și apoi dă-i cu vin până seara și până dimineața. Dimineața începi iarăși cu rachiu. Dar într'aceea mă duc și eu la Toader cu niște treburi, și îi găsesc pupându-se și cântând:

Ionel de pește deal, măi, mă,
N'ai mai fost la noi de-un an, măi, mă...

Cât ce intru eu, Vasălie iese, ținându-se de pereți și chiuind:

Bagă Doamne luna 'n ștele-mă
Să mă duc unde mi-e jole... mă

Tu nu vrei, tu nu vrei...

Dar abia a ieșit Vasălie din casă, Toader vine legănându-se până la mine, și mă întreabă:

— *Mă! Cine călcătura-i asta?* — El adică nu-l mai cunoștea, cu toate că împreună s'au veselit de ieri de dimineață.

Am văzut că n'am cu cine vorbi, și am ieșit să mă duc acasă. În porțiță însă dau de Vasălie. Ședea pe prag și cânta:

Bagă Doamne luna 'n nor-mă
Să mă du-u-u-c unde mi-e der-mă.

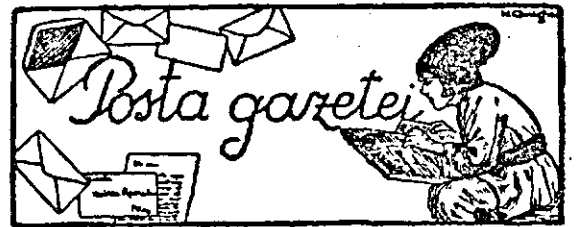
— Dar ce faci Vasălie? — întreb eu.

— Hai, măi țară — îmi răspunde el — *Văd că azi au casele și ulițele marș ibunc*, că trec una după alta, *aifal abfaldn*. Eu aștept să vină casa mea, și să intru în ea.

Lumea începu să râdă, dar baciul Evlavie se depărta zicând: — *Vezi, aceștia sunt strajameșteri* — nu bietul Filimon.

Așa era baciul Evlavie și așa este și acum, dacă nu-l va fi cotorpiti cumva scumpetea și sărăcia, sau dacă nu va fi dat de vre-un năcaz cu noru-sa, că am auzit că și-a însurat ficiorul cel mai mare, care tot așa de evlavios și de făcător de comedii este ca și el; dar noru-sa, se zice — că este tare neevlavioasă, și făcătoare de prostii, de să-ți tai boboul și să fugi *nouă cu a brânsii*.

N. Lupu.

Andrei Bone. Am primit 180 lei. Abonamentul plătit până la 31 Dec. 1929.

Măeruț George. Abonamentul plătit până la 31 Dec. 1929.

Rusu Ilinț. Cel 180 lei primiți în Iulie 1928 au fost abonamentul pe 1928.

Bota Ioan I. V. Din cei 300 lei primiți în 14 Oct 1929, am trecut pe 1927 lei 30, pe 1928 lei 180, pe 1929 lei 90. Mai restați pe 1929 încă 90 lei. Posta am schimbat-o la Aluniș.

Voivod Simion. Am primit 180 lei trimiși în Dec. anul trecut. Abonamentul plătit pe 1929.

Am primit câte 90 de lei dela următorii: Man George, Oancea Petru, Ioan Turjan, Bucur Șogan, Ilie Hothază, Pop Pompiliu, Mihail Groșgorean.

Am primit câte 180 lei. Pascu Dănilă, Iosif Pungulescu, Ioan Sas, Preda Ioan I. I., Bălea Ioan I. B., Nagy

George, Ștefan Tomas, Lazar Petru, Ioan Aliman, Neamțu Ioan, Roșca George, Vasile Bota, Sonea Chirpian, Pop Ioan, Of. parohial Pădureni, Linu Dumitru, Dr. Eugen Bran, Andro Ignat, Of. parohial Petroseni, Cordea George, Marc Marian, Bughiu Alexandru, Ioan Buneci, Ioan Boabesiu, Muntean Ioan, Curatoratul bisericii Neașova, Otravă Ioan, Ioan Naznean, Coșe Gheorghiu, Ioan Dunere, Biserica Mădăraș, Ioan Zegrian, Petru Molin Guțu, Faur Vasiliu, Bonea Andrei, Vasile Mocan, Ioan Boeriu, Fărcaș George, Aurel Socaciu, Petru Mărculescu, Ioan Fechete, Aurel Sas, Simion Herlea.

Alte sume: Radu Pușcaș lei 500; Ioan Lazar 175; Selcudean Nuțu 410; Oprea Petru I. D. 100; Moldovan Ioan 45; Oltean Alexandru P. 45; Chindea Ioan 250; Herman Ioan 285; Cățăuan Ioan 270; Ioan Covrig 500; Alexandru Scridon 285; Iulian Păcățian 400; Claiian Irimie 260; Galchiș Florian 125; Nicolae Cizmașiu 360; Nica Rusalin, 400; Mihai Nicoară 300; Emil F. Negrușiu 316; Ioan German 80; Muntean Vasile 165; Muntean Nicolae 200; Aurel Grif 80; Vasile Comnac 100; Of. parohial Sîntelec 100; Poștea George 40; Pavel Murariu 200; Ioan Bota 240; Zaharie Ionescu 200; Vasile Chișăliță 127; Bogdan Ioan 105; Naghi Ioan 205; Macarie George 270; Emil Sas 125; Iuhas Simion 345; George Mărginean 160; Oltean Alexandru A. 560; Nicolae Radu 175; Nicolae Oprea 200; Ioan Man 360; Fundaț. Regele Mihai 126; I. Barbier 772; Rus Dumitru 120; Țiura Simion 500; Nicolae Nistor 175; Reis Mihai 800; Marian Popescu 575; Suciu Ștefan 200; Teodor Daraban 40; George Morariu 65; Pr. Octavian Neamțu 1103; Of. parohial Șemlac 603; L. Gherghel 123.

Redactor: IULIU MAIOR.

Primul Președinte al Tribunalului Târnava-Mică

No. Pres. XVII. A 51/1929.

Publicațiune

In conformitate cu § 15 din Legea XXXV 1874, se aduce la cunoștință publică, că Dl. doctor George Borșan și-a început cu ziua de 18 Noembrie 1929, activitatea de notar public în comuna Blaj.

Prim Președinte
DAVIDOGLU

(934) 1-1

No. 274-1929

Publicație de licitație

Subsemnatul portarel prin această publică că în baza deciziei No. G. 274/1929 a judecătorei mixte Dicioșanmărtin în favorul reclamantului Marza Nicolae măcelar din Blaj repr. prin Dr. Ilarie Aldea adv. pentru încasarea creanței de 3480 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 19 Decembrie 1929 orele 4 p. m. la fața locului în Șona No. 140 unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară 500 litri vin un cal roșu în valoare de 18000 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.
Dicioșanmărtin la 19 Noembrie 1929.

PETHO m. p.

(933) 1-1

Deleg. jud. Mixte

No. 875-1927

Publicație de licitație

Subsemnatul Portarel prin această publică că în baza deciziei No. G. 4827/1927 a judecătorei de Ocol din Blaj în favorul reclamantului Iosif Platz repr. prin avocatul Dr. Albert Gross pentru încasarea creanței de 9816 Lei — bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 31 Decembrie 1929 orele 11 a. m. la fața locului în com. Roșia de Secaș la locuința urmăritului unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară și anume; o mașină de tăiat jichi în valoare de 1500 Lei.

In caz de nevoie și sub prețul de estimare.
Dumbrăveni la 10 Octomvrie 1929.

NICULAE BACIU
portarel

(931) 1-1

Șură de vânzare

O șură de peatră, lungă de 14 metri, acoperită cu țiglă, în stare foarte bună, se vinde din mână liberă, cu preț redus. Informațiuni la

Primăria comunală

(932) 1-1

Veza, poșta Blaj, jud. Târnava Mică

A ieșit dela tipar și se poate comanda dela Administrația gazetei noastre precum și dela librării:

Calendarul dela Blaj pe 1930

Acesta este unul dintre cele mai frumoase și mai bogate calendare ardelenesti, alcătuit anume pentru trebuințele preoților, ale cantorilor și ale poporului credincios, cinstitor de cele sfinte.

Preoții găesc în calendarul nostru cel mai nou tablou statistic (Șematism) al întregii Provincii mitropolitane unite de Alba-Iulia și Făgăraș, cu toate adresele preoților, protopopilor și parohiilor. Găesc îndrumări tipiconale pentru toate duminicile și sărbătorile anului. Găesc o foarte bogată cronică bisericească, internă și externă, cuprinzând întâmplările bisericești mai însemnate din întreaga lume. Iar în partea literară prețioase îndrumări pastorale.

Cetitorii din popor află în calendarul nostru cea mai nouă listă a târgurilor și foarte temeinice sfaturi economice, de mare lipsă pentru plugarii. Intre altele se arată, ce trebuie să știe un econom care vrea să-și facă o vie nouă și îndrumări pentru stupari. Iar la partea de învățură și petrecere articole, poezii, povestiri și glume, din condeiele celor mai buni scriitori populari pe cari îi avem.

Chipuri frumoase împodobesc acest calendar, alese cu mare îngrijire, dintre cari amintim: *Icoana episcopului Petru Pavel Aron*, care a deschis înainte cu 175 ani vestitele școli naționale dela Blaj; *Icoana deschiderii școlilor dela Blaj* în 11 Octomvrie 1754; *Icoana împăratului Traian* dela Roma în fața tinetului școlar dela Blaj din vremurile de redeșteptare; *Trei chipuri* foarte frumoase, dela serbările din Alba-Iulia, la 10 ani dela unirea cu Patria mamă; *Icoana sf. Iosif călătorul*, ocrotitorul săracilor; *Chipul bisericii unite* dela București; iar la partea hazlie, două foarte interesante chipuri, înfățișând „Moara de întinerire” și „Răzbunarea lui Aghiuță”, cari n'au mai fost tipărite niciodată în românește.

Toate cele de mai sus fac din Calendarul dela Blaj pe 1930 o carte dintre cele mai folositoare și mai de trebuință pentru oricare casă creștinească. Cine n'are măcar un calendar la casa sa, nu se mai poate numi astăzi om modern și la rând cu lumea.

Cum se comandă calendarul

PREȚUL CALENDARULOR:

In librării și la revânzare — calendarile dela Blaj se vând cu următoarele prețuri:

Calendarul popular 25 Lei

Calendarul preoțesc 45 Lei

Pentru cetitorii gazetei noastre facem însă următoarele înlezniri însemnate:

Calendarul popular 20 Lei

Calendarul preoțesc 40 Lei

Acestea prețuri se înțeleg pentru cei cari își iau calendarul în mână, dela Administrația gazetei.

Trimiteri prin poștă:

Cine vrea să aibă calendarile noastre repede și sigur, trimite pe înainte, la adresa: „Unirea Poporului”, din Blaj, cu mandat poștal, pentru:

1 Calendar popular 25 Lei

1 Calendar preoțesc 45 Lei

și capătă, cu poșta plătită, oricare calendar dorit.

Cinci calendare deodată:

Dacă se unesc 5 vecini sau cunoscuți și cer, deodată, 5 calendare populare pe o singură adresă, plătește fiecare 23 Lei, trimițind toți laolaltă 115 Lei și capătă calendarile trimise acasă, în colet postal, cu poșta plătită de noi!

Zece calendare deodată:

Dacă se cer 10 calendare deodată, pe o singură adresă, plătește fiecare cetitor 20 Lei, laolaltă 200 Lei și capătă calendarile acasă, cu poșta plătită de noi!

Douăzeci deodată:

La 20 Calendare populare, fiecare 20 Lei, plătim noi poșta și dăm în cinste, pentru osteneala celui ce adună și trimite banii, un Calendar mare, preoțesc, sau 2 populare, după dorință.

Toate înlesnirile înșirate mai la deal, se înțeleg numai dacă prețul calendarilor se trimite pe înainte. Cu ramburs calendarile se vin mai scumpe și anume: La 1 calendar, trimis cu ramburs, cheltuielile sunt 15 Lei; la 5 bucăți 18 Lei; ia 10 buc. 22 Lei; la 20 buc. 28 Lei și așa mai departe.

Trimiteți deci banii pe înaintel!

In atențiunea parohiilor și curatoratelor bisericești

Comandați

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericești, Prapori, Cărți preoțești și de rugăciuni. Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge, etc. etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT

Aviz

Aduc la cunoștință On. Public, că am în pipinaria mea proprie din MICĂSASA tot telul de vișă ulfoită americană cu rădăcină și fără rădăcină.

Rog binevoitorul sprijin

cu stîmă

Ioan Cosma

pepinerist în

Micăsasa jud. Târnava-Mică

(936) 1-3